

BEELDKWALITEITSPLAN PARCK DE BEECK

STEDENBOUWKUNDIG- EN BEELDKWALITEITSPLAN

8 juli 2021

Bergen oost, aanduiding plangebied (bron: Google Earth)

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	5
OPGAVE	7
RUIMTELIJKE ANALYSE	11
INPASSING EN STEDENBOUWKUNDIG PLAN	15
BEELDKWALITEIT OPENBARE RUIMTE EN GROEN	27
BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR	33

INLEIDING

Dit document is opgesteld om de ruimtelijke inpassing en het stedenbouwkundige plan van het plan 'Parck de Beeck' in Bergen te onderbouwen en richtlijnen voor de beeldkwaliteit daarvan vast te leggen.

AANLEIDING

Na de fusie van de Bergense voetbalclubs Berdos en BSV op de locatie aan de Groeneweg te Bergen, is het voetbalcomplex van BSV aan de Oudtburghweg vrijgekomen. De gemeente Bergen heeft als eigenaar van de gronden het voornemen om woningbouw op het terrein te realiseren. Ook de gronden van het terrein van het voormalige uitvaartcentrum worden in deze ontwikkeling meegenomen. Het plan bestaat uit 152 woningen, waarvan 76 sociale huurwoningen.

DOEL EN STATUS BEELDKWALITEITSPLAN

Voor deze ontwikkeling wordt door de gemeente een Beeldkwaliteitsplan (BKP) geëist als bijlage bij het Bestemmingsplan (dd. 8 juli 2021). Daarin worden de kaders gegeven voor de inpassing en ruimtelijke opbouw van het stedenbouwkundige plan, en de richtlijnen beschreven voor de beeldkwaliteit van de openbare ruimte en groen, en de architectuur.

Het doel van het opstellen van het BKP is de borging van een vastgestelde beeldkwaliteit bij de uitwerking van architectuur en openbare ruimte. Daarom wordt het toegevoegd aan de gemeentelijke welstandsnota zodat Welstand de verdere uitwerking van het plan kan toetsen aan de hand van het BKP.

De richtlijnen voor de beeldkwaliteit komen logisch voort uit de gekozen inpassing en ruimtelijke opbouw van het stedenbouwkundige plan. Het BKP en het stedenbouwkundig plan zijn een eenheid en worden daarom samen in dit plan beschreven. Het stedenbouwkundige plan heeft op zijn beurt de Structuurvisie Bergen oost (dd. 3 juli 2020) als kader en het daarbij horende addendum voor beeldkwaliteit.

LIGGING PLANGEBIED

Het plangebied 'Parck de Beeck' ligt aan de oostzijde van de kern van Bergen, aansluitend op het landelijke gebied van de Oudtburgerpolder en binnen de bebouwde kom. Aan de zuidzijde wordt het begrensd door de Kerkedijk en aan de oostzijde door de Oudtburghweg en de open polder. Aan de noordzijde ligt de begraafplaats. De oprijlaan naar de begraafplaats doorsnijdt het plangebied. Een klein deel ligt aan de westzijde daarvan aansluitend op het Zwembad 'De Beeck'. Aan de oostzijde ligt het merendeel van de ontwikkeling op de voormalige voetbalvelden. Het complex van tennisvereniging BSV ligt in de noordoosthoek en is geen deel van het plangebied.

LEESWIJZER

Het volgende hoofdstuk gaat verder in op de opgave van de ontwikkeling en de randvoorwaarden die er aan worden gesteld (H2). In hoofdstuk 3 wordt dieper ingegaan op de huidige kenmerken van het gebied. In hoofdstuk 4 zijn de inpassing en de stedenbouwkundige principes uiteengelegd, resulterend in een stedenbouwkundig plan. Hoofdstukken 5 en 6 geven respectievelijk de beeldkwaliteitseisen voor de openbare ruimte en groen, en de architectuur.

OPGAVE

In dit hoofdstuk worden zowel de woningbouwopgave, de ambities voor duurzaamheid als de relevante randvoorwaarden uit de structuurvisie Bergen oost beschreven die voor de ontwikkeling van belang zijn.

WONINGBOUW

Het plangebied geeft ruimte aan in totaal 152 woningen, waarvan 76 sociale huurwoningen. Dat krijgt vorm in 5 appartementengebouwen waarvan 2 voor de vrije sector (middeldure huur) en 3 voor de sociale huur, en een aantal rijen grondgebonden woningen, waarvan 32 als goedkope koopwoningen in de vrije sector en 10 voor sociale huur.

Er zijn 5 appartementengebouwen in het plan voorzien. Deze tellen ieder 22 appartementen, zijn 4 lagen hoog en hebben een centrale ingang. Twee ervan (met sociale huurwoningen) staan in het westelijke deel van het plangebied tussen de begraafplaats en de multifunctionele accommodatie 'De Beeck'. Ze worden ontsloten vanuit het Molenweidje. De drie andere staan op het voormalige BSV-terrein en worden ontsloten vanaf de Kerkedijk.

De grondgebonden woningen zijn 2 hoog en hebben alle een eigen voordeur. De 32 woningen in de vrije sector hebben een inpandige berging, de 10 grondgebonden sociale huurwoningen hebben een berging gekoppeld aan het huis. Alle woningen worden ontsloten vanaf de Kerkedijk. De grondgebonden woningen krijgen geen tuin; de parkachtige openbare ruimte is als een collectieve tuin. In de plaats daarvan krijgen ze een meegebouwd terras. Met name de grondgebonden woningen zijn bedoeld voor starters. Het bestemmingsplan sluit woningvergroting uit.

AMBITIES DUURZAAMHEID

Uitgangspunt voor het plan is een duurzame ruimtelijke ontwikkeling. In het plan worden energie, klimaatadaptatie, circulariteit en biodiversiteit meegenomen in de uitwerking. Hiervoor wordt een proces doorlopen om tot een maximale invulling van deze thema's te komen. Voor het stedenbouwkundige plan en de beeldkwaliteit betekent dit onder meer:

- Gebruik maken van de kwaliteiten van de plek, bijvoorbeeld door zoveel als mogelijk de bestaande structuren en elementen, zoals water en bomen, te behouden en te gebruiken.
- Voldoende ruimte reserveren voor groen en water ten behoeve van verkoeling en doorstroming, het beperken van het effect van droogte, wateroverlast, en het stimuleren van CO2 afvang en biodiversiteit, regenwater wordt tijdelijk opgeslagen en niet direct op de riolering of sloten afgevoerd.
- Natuurinclusief bouwen; het toevoegen van leef- en foerageerruimte voor insecten, vogels en zoogdieren.
- Auto-vervoersbewegingen beperken om de uitstoot te minimaliseren, de verkeersveiligheid te bevorderen en het bewegen van de bewoners en bezoekers te bevorderen.
- Het beperken van materiaalgebruik en het toepassen van duurzame en herbruikbare materialen in de openbare ruimte, en het streven naar een gesloten grondbalans.
- Het streven naar nul op de meter- woningen in materiaalgebruik, oriëntatie en opbouw; het mee-ontwerpen en inpassen van zonnepanelen en andere installatievoorzieningen, het zoveel mogelijk toepassen van duurzame en herbruikbare materialen, en het gebruik van lichte kleuren om opwarming van de omgeving te beperken.

Legenda

	Plangrens		Groene verbinding
	Potentiele ontwikkellocatie		Kansrijke blauwe verbinding
	Laan		Bestaande waterstructuur
	Losse bomengroepen		Zoekgebied nieuwe ontsluiting
	Bosschage		Waardevol zicht
	Met groen omsloten kamers		

UITGANGSPUNTEN VANUIT DE STRUCTUURVISIE BERGEN OOST (3 JULI 2020)

De ontwikkellocatie ligt in Bergen oost, waar veel ontwikkelingen zijn te verwachten. De Structuurvisie Bergen oost brengt de ruimtelijke effecten daarvan in beeld en geeft richting aan de noodzakelijke ingrepen. Voor een duurzaam en robuust ruimtelijk raamwerk zijn voor het stedenbouwkundig plan en de beeldkwaliteit de volgende kenmerken en aandachtspunten van belang:

Groenstructuur:

- groene uitstaling met volwassen groen handhaven en uitbouwen;
- behouden lanen Kerkedijk en oprit begraafplaats;
- ontwikkelen van groene en verbindende verblijfsfunctie Molenweidjtje centraal in het gebied;
- voldoende groen voor verkoeling;
- doorkijk op het open buitengebied behouden en ontwikkelen;
- heersende 'natuurlijke rust' zo min mogelijk verstoren;
- doorwaadbaarheid vergroten (openbare ruimte).

Waterstructuur:

- water als structuur- en identiteitsdrager behouden en versterken;
- creëren van voldoende waterberging;
- zorgen voor voldoende waterretentiemogelijkheden;
- waterlopen waar mogelijk verbinden;
- creëren van een volledig afschermende doorlopende waterloop rondom de begraafplaats;
- bij herprofilering Molenweidjtje water meer zichtbaar maken.

Verkeerstructuur:

- het Molenweidjtje vormt de sleutel bij de toekomstige verkeersstructuur;
- de verkeersstructuur is in een participatietraject volgend op de Structuurvisie met de omgeving besproken en uitgewerkt:
 - een knip voor het autoverkeer in het Molenweidjtje ter hoogte van MFA 'De Beeck'; toegang via de Churchillaan, langzaamverkeersverbinding tussen de Kerkedijk en 'De Beeck';
 - ontsluiting van het BSV terrein vanaf de Kerkedijk;
- creëren van een doorsteek voor het langzaam verkeer in het verlengde van de Hoekweid als onderdeel van een doorgaand fietspad vanaf de duinrand (Breelaan, Luiveland, Hoekweid, Oudtburgh, Parck de Beeck, Oudtburghweg) naar het weidegebied van de Oudburgerpolder.

ADDENDUM BEELDKWALITEIT STRUCTUURVISIE BERGEN OOST (29 SEPTEMBER 2020)

Bij de Structuurvisie Bergen oost wordt een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Tijdens het opstellen van dit BKP voor Parck de Beeck is deze nog niet afgerond. Wel is er een Addendum Beeldkwaliteit (dd. 29-09-2020) gemaakt behorende bij de Structuurvisie. De belangrijkste punten daaruit zijn:

1. de begraafplaats is het hart van het gebied als omsloten kamer;
2. het 'Schapenweidje' is en blijft een open gebied;
3. versterken van de historische linten;
4. ontwikkellocaties moeten veel groen krijgen;
5. water is/wordt een verbindend element voor de openheid;
6. verbeteren verblijfsmogelijkheden voor langzaam verkeer

Specifiek van belang voor Parck de Beeck wordt onder punt 4 opgemerkt:
'Het gebied kenmerkt zich nu door de aanwezigheid van relatief grotere bouwmassa's met een uitgesproken architectuur in een ruim opgezette groene setting. Het beeldmerk van dit gebied qua bebouwingstypologie zou vooral grotere losstaande bebouwing moeten zijn in een ruime groene opzet.

principes doorwaadbaarheid, groenstructuur en waterstructuur

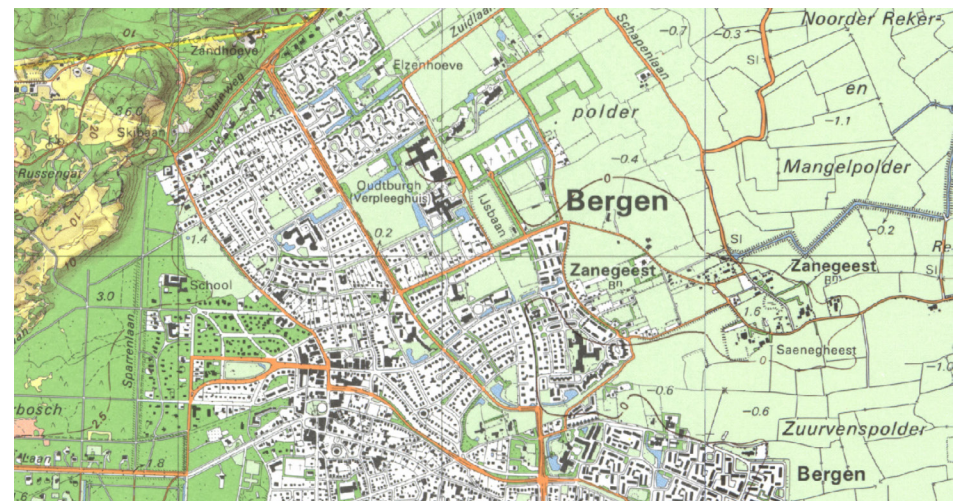
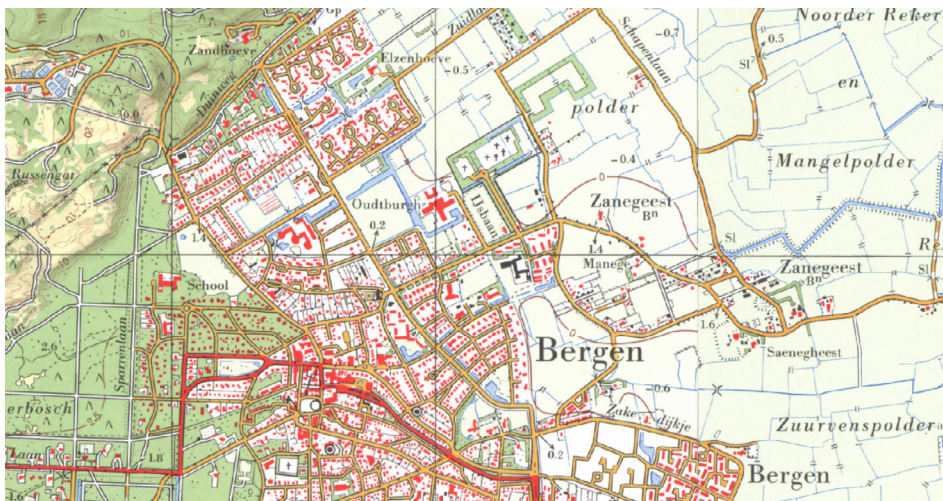
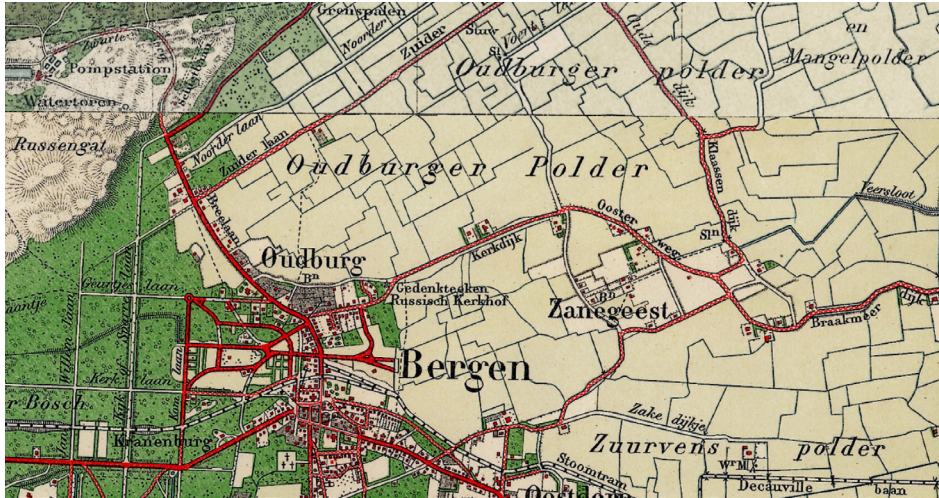
HERBOUW MULTIFUNCTIONELE ACCOMMODATIE DE BEECK, BEELDKWALITEITSPLAN (04 MAART 2019)

Het plangebied sluit voor een deel aan op het sportcentrum de Beeck. Hiervoor is een beeldkwaliteitsplan opgesteld. De volgende beeldambities voor de afstemming en samenhang van de uitstraling van de bouwwerken zijn van belang:

- het gebouw kent een alzijdige uitstraling;
- de uitstraling is niet modieus en niet historiserend of conservatief; het is ingetogen en tijdloos waarbij aandacht is besteed aan volumevorming en zorgvuldige detaillering;
- het materiaalgebruik draagt bij aan een beleving die rust uitstraalt en tegelijkertijd niet steriel is;
- er wordt gebruik gemaakt van materialen die mooi verouderen.

visualisatie ontwerp MFA De Beeck (bron: slangen+koenis architecten, www.slangenkoenis.nl)

RUIMTELIJKE ANALYSE

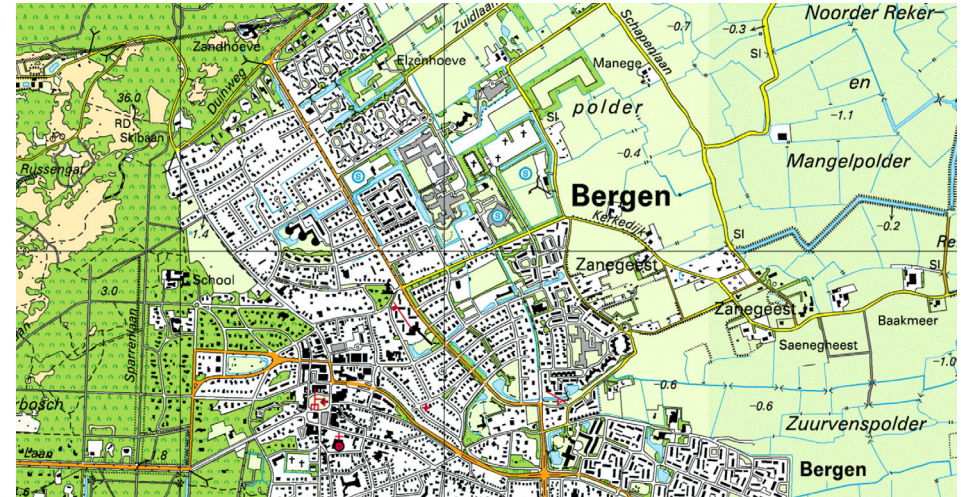
De ruimtelijke analyse geeft een beschrijving van de ruimtelijke kwaliteiten en kenmerken van de plek waarbinnen de woningbouwopgave moet worden ingepast.

ONTSTAANGSGESCHIEDENIS

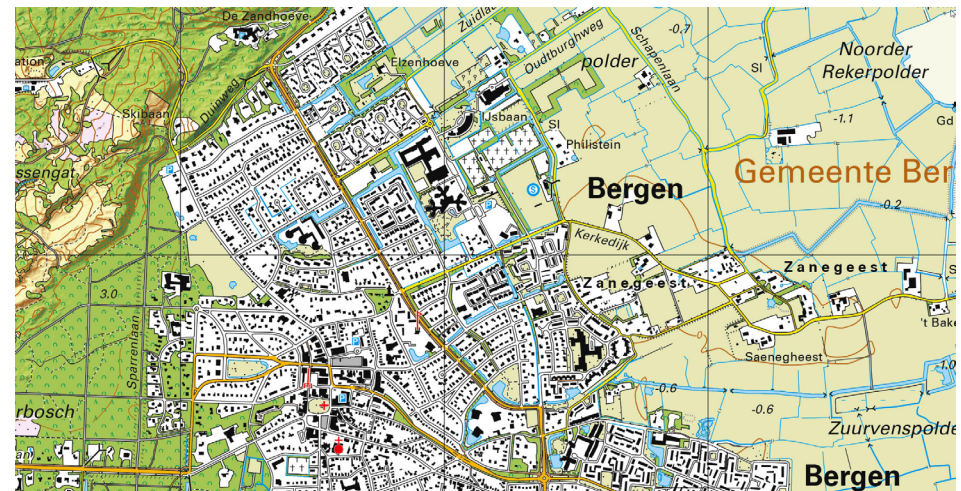
Het kustlandschap van Noord-Holland is noord-zuid georiënteerd, maar ten oosten van Bergen, liggen oostwestgerichte haakduinen die ontstonden door duinvorming langs het oude zeegat van Bergen. Het verzanden van dit zeegat, dat doorliep tot in West-Friesland, heeft ervoor gezorgd dat de Schoorlse duinen zijn uitgegroeid tot de hoogste en breedste duinen van Noord-Holland. De dungebieden werden al vroeg bewoond. Het dorp Bergen is ontstaan op de strandwallen van wat oorspronkelijk haakduinen waren, op de overgang naar de lager gelegen strandvlakten in het binnengebied. Zanegeest is ontstaan op een hoger liggende geïsoleerde strandwal in de strandvlakten. De strandvlakten overstroomden periodiek, maar door aanleg van kades en dijken konden deze vruchtbare gronden haaks vanaf de binnenduinrand worden ontgonnen door de eerste bewoners. De Oudburgerpolder is een van die ontgonnen gebieden. Om vanaf de binnenduinrand bij Bergen naar Zanegeest te komen is de Kerkedijk aangelegd. De dijk is zowel een verbinding als een waterkering.

Bergen is grotendeels gebouwd in de binnenduinrand, op de strandwal. Deze is in de loop van de tijd steeds dichter bebouwd geraakt. Bergen oost is een latere uitbreiding van het dorp die vanaf de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw is ontwikkeld in de Oudburgerpolder. De noordoost-zuidwest georiënteerde verkavelingsstructuur van de polder is terug te vinden in de opbouw van de wijk en de waterstructuur. De dorpsrand ligt nu op de overgang naar het hoger gelegen Zanegeest. Dit is onder meer te zien aan het ontbreken van sloten en windsingels als kavelbegrenzing vanaf de Oudtburghweg.

De verdichting van de Oudburgerpolder is begonnen na WO II toen er een begraafplaats midden in de open polder is aangelegd met een oprijlaan vanaf de Kerkedijk. Gestaag is de woningbouw opgerukt vanuit de binnenduinrand richting de begraafplaats. In de jaren '70 en '80 zijn er de grote complexen met groene omzomingen van bijvoorbeeld het verzorgingscentrum de 'Oudtburgh', de internationale school en Heliomare bijgekomen. Het is ook een gebied waarin in die periode kenmerkende dorpsrandfuncties als de gemeentetewerf, ijsbaan en sportverenigingen zoals BSV een plek hebben gekregen.

1996

2020

historische topografische kaarten (bron: Topotijdreis)

HUDIGE RUIMTELIJKE KENMERKEN

RANDEN

Het plangebied ligt tussen de begraafplaats en de Kerkedijk. De oprijlaan naar de begraafplaats zorgt voor een tweedeling. 'De Beeck' met het zwembad en het Molenweidje als begrenzing. En 'BSV' met de Oudtburghweg als oostelijke begrenzing.

De begraafplaats ligt verhoogd en heeft groene randen. Samen met de al volwassen bomen en begroeiing, waaronder ook groenblijvers, vormt het een bepalend ruimtelijk element dat de omgeving structureert. De monumentale oprijlaan wordt begeleid door berken, omzoomd door dicht struweel, en heeft daardoor een intiem en besloten karakter. Als geheel is het een rustig groen en enigszins verborgen gebied.

De Kerkedijk is smal en hoog met aanliggende bermsloten. De laanbeplanting bestaat grotendeels uit volwassen lindes. Vanaf de toegang naar de begraafplaats richting Zanegeest is de begeleidende beplanting onregelmatiger en samengesteld uit meerdere boomsoorten.

Het Molenweidje heeft een breed en onregelmatig verspringend profiel. Het wordt grotendeels met een bomenlaan begeleid met daaronder afwisselend hagen of dichte onderbeplanting. Ten westen van het plangebied, aan de andere kant van het Molenweidje, staat de woonzorglocatie Oudtburgh. Het gebouw is ontworpen in een organisch-antroposofische stijl. De structuur is vingervormig waardoor het complex zich opdeelt in meer kleine individuele gebouwen. Deze bestaan uit baksteen, zijn twee lagen hoog en hebben meestal een kap. Aan de zuidkant heeft Oudtburgh een ruime parkachtige wandeluin.

De Oudtburghweg is een oude verbinding door de polder, dwars op de verkavelingsstructuur. De weg sluit aan op de Kerkedijk op het punt waar deze overgaat naar de hogere gronden van Zanegeest. Het wegprofiel wordt bij de aansluiting dan ook begeleid door een windsingel aan de oostzijde die meer noordelijk over gaat naar een bermsloot. Hier wordt direct de openheid van de Oudburgerpolder beleefbaar. Meer noordelijk ontlenen een aantal woonerevenerven die openheid.

'PLEIN DE BEECK'/'DE BEECK'

De ruimte ten westen van de oprijlaan wordt bepaald door de in aanbouw zijnde MFA 'De Beeck' op de plek waar het afgebrande zwembad stond. De naam verwijst naar een duinrel die daar in het verleden vlak naast stroomde. 'De Beeck' is een groot blok en staat gedraaid in zijn omgeving, prominent met de hoofdtoegang aan het Molenweidje. De onderste laag is transparant, de bovenliggende laag is juist gesloten en is lichtkleurig wit/geel. Ten noorden van de accommodatie wordt het parkeerterrein ingepast. Hier staan nog diverse platanen. Ook op het terrein van het voormalige uitvaartcentrum staan losse bomen. Aan de rand met de begraafplaats staat een rij platanen. Ten zuiden van 'De Beeck' liggen twee geelkleurige appartementencomplexen van woningcorporatie Kennemer Wonen. De gebouwen zijn 3 lagen hoog en hebben een plat dak. Deze zijn goed waar te nemen tussen de stammen van de lindes aan de Kerkedijk door. Tussen de Kerkedijk en de appartementencomplexen ligt een bermsloot die aan de binnenzijde licht slingerend is vormgegeven.

De ruimte is als een grotendeels door groen ingekaderde kamer te beschouwen, met ter hoogte van 'De Beeck' tegen het Molenweidje een meer open structuur. Centraal in de ruimte is een pleinachtige openbare ruimte voorzien die de verschillende functies samenbrengt. Het 'plein' is een eindpunt en keerpunt voor gemotoriseerd verkeer dat uit het noorden via het Molenweidje komt. Vanaf de zuidkant kan langzaam verkeer via de Kerkedijk ook op het 'plein' komen.

Het voormalige uitvaartcentrum wordt gesloopt. Hier zijn twee appartementengebouwen voorzien die ruimtelijk deel uitmaken van het plein voor de Beeck en daar een 'bewoonde' sfeer aan toevoegen. Tussen beide gebouwen ligt hun eigen parkeerterrein, ontsloten vanaf het Molenweidje.

'PARK DE BEECK'/'BSV-TERREIN'

De ruimte ten oosten van de oprijlaan van de begraafplaats is open. Dit deelgebied is geheel omringd door sloten. Deze structuur komt voort uit de blokverkaveling van de Oudburgerpolder waarin Bergen Oost zich heeft ontwikkeld. De verbinding met de polder is daardoor nog steeds herkenbaar en loopt door in de open ruimte daarvan. Binnen het kader van sloten staat aan de noord, west en zuidzijde singelbeplanting. Ook om de tennisbaan staat een dergelijke groene rand. Op het terrein staan enkele grote bomen in groepjes, dicht tegen de oprijlaan van de begraafplaats aan. In de oostelijke groene rand staat een transformatorhuisje, een zendmast (die hier zal verdwijnen), en de kantine van de voormalige voetbalvereniging die gesloopt wordt. Ten zuiden en ten noorden daarvan ontsluiten dammen over de sloot naar de Oudtburghweg de zendmast, de voetbalvelden en de tennisbaan. De Oudtburghweg heeft aan de westzijde een brede berm waar geparkeerd kan worden.

INPASSING EN STEDENBOUWKUNDIG PLAN

Dit hoofdstuk beschrijft de principes voor inpassing van het programma voor 'Parck de Beeck' in de dorpsrand van Bergen oost en hoe het stedenbouwkundige plan daarin wordt uitgewerkt. Dit legt de basis voor de uitgangspunten en richtlijnen voor beeldkwaliteit voor de openbare ruimte en groen, en de architectuur. Vertrekpunt daarbij zijn de ruimtelijke analyse en ontwikkelingsrichting uit de Structuurvisie Bergen oost.

RUIMTELIJKE WAARDEN VAN HET PLANGEBIED

Parck de Beeck is onderdeel van de groene dorpsrand aan de noordoostzijde van Bergen. Het contrast tussen de besloten groene wereld en de open Oudburgerpolder is groot. Kenmerkend voor de dorpsrand zijn de grote groene complexen en de landschapelijke kamers die samen een gekartelde rand vormen waartussen ruime zichten de polder in leiden. De structuur van Bergen-Oost heeft een zuidwest-noordoost oriëntatie die de basis vindt in de verkavelingsstructuur van de polder.

Parck de Beeck ligt aan de oude Kerkedijk die de verbinding vormde van de binnenduinsrand door de lager gelegen Oudburgerpolder naar Zanegeest, hoger gelegen op een strandwal. De overgang van de rechte dijk met bermsloot naar een slingerende weg die de contour volgt van de hogere en zandigere geestgronden met begeleidende haag en windsingel, bevindt zich precies in de zuid-oostelijke punt van het plangebied.

De structurerende kern van het gebied wordt gevormd door de begraafplaats met de oprijlaan. Het is een in zichzelf gekeerde wereld die zo min mogelijk verstoord mag worden.

Om de begraafplaats heen liggen groene kamers met daarin relatief grote bouwmassa's met een uitgesproken, op zichzelf staande architectuur in een ruim opgezette groene setting en een eigen ontsluiting.

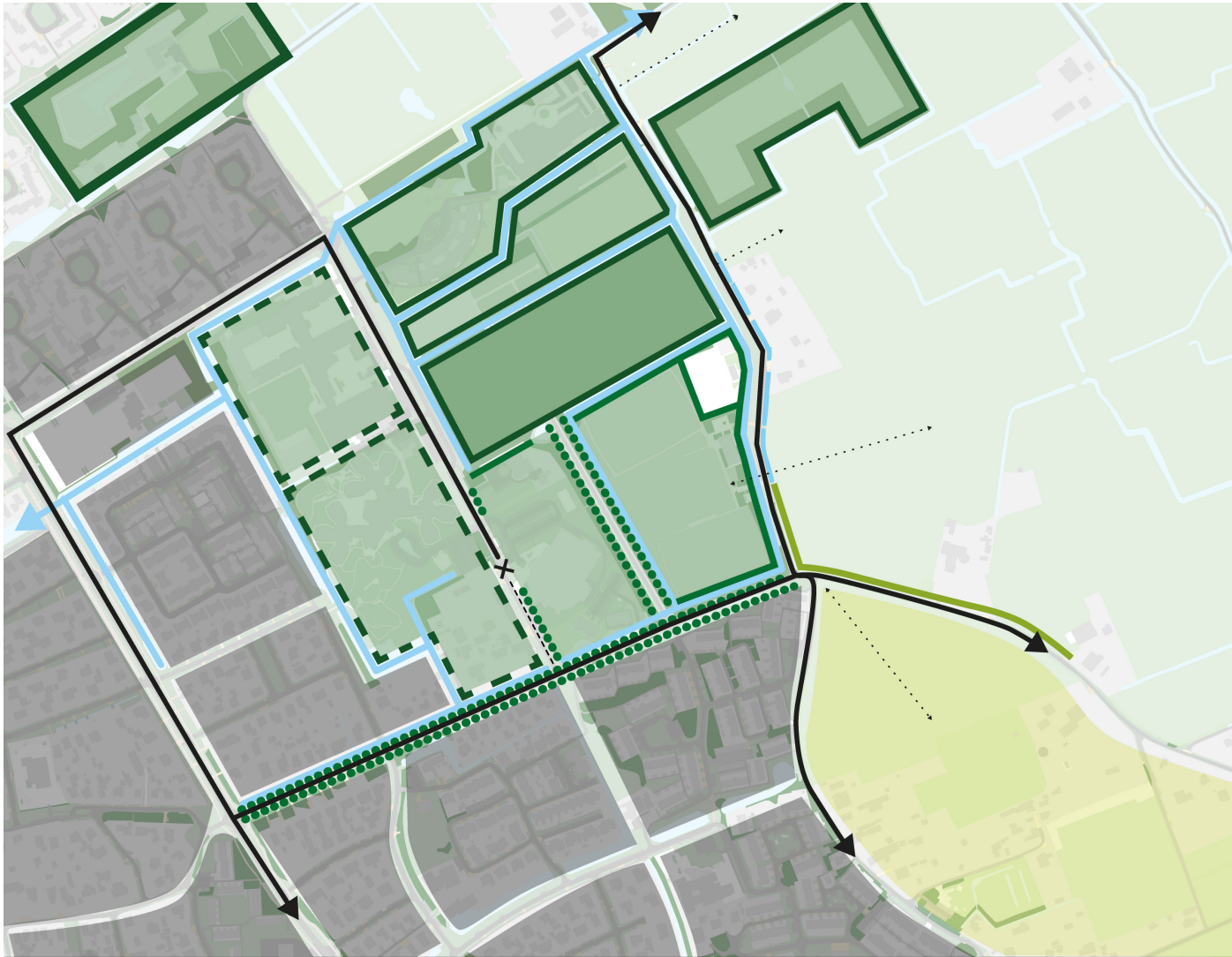
RUIMTELIJKE PRINCIPES

De ontwikkeling van Parck de Beeck sluit aan op de kenmerken van Bergen oost. Zo wordt doorgebouwd aan een eenduidig en samenhangend dorpsdeel met een zorgvuldig vormgegeven dorpsrand. De volgende ruimtelijke principes worden gehanteerd:

- behouden en versterken van de ruimtelijke opbouw van Bergen oost en de dorpsrand;
- uitgaan van de structuur van groene kamers;
- creëren van een groene, parkachtige setting binnen de kamers;
- gebouwen zijn 'te gast';
- de ontsluitingsstructuur van BSV is ondergeschikt aan de ruimtelijke inrichting van de kamer; die voor de appartementen bij de Beeck ligt tegen het plein aan maar is afgetakt van het Molenweidje.

Aanvullend op de ruimtelijke principes worden de ambities voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en circulariteit doorvertaald naar de planontwikkeling.

BEHOUDEN EN VERSTERKEN VAN DE RUIMTELIJKE OPBOUW VAN DE DORPSRAND.

De planontwikkeling speelt in op de overgang van het dichte binnengebied naar het open buitengebied; de begraafplaats, de oprijlaan en de Kerkedijk zijn belangrijke structuurdragers voor de inpassing.

De begraafplaats blijft ongemoeid als een rustig en in zichzelf gekeerd groen hart van Bergen oost met daaromheen een stelsel van groene kamers en open ruimtes.

De oprijlaan naar de begraafplaats is een verborgen toegang tussen begeleidend struweel; een groene tunnel, afgeschermd van de omgeving. De gewenste rust en sfeer kan verder versterkt worden door het struweel aan te vullen. De enige ingreep zal zijn de kruising van de oost-west-fietsroute met de oprijlaan. Het doorlopend fietspad vormt ter hoogte van de oprijlaan van de begraafplaats een smalle en subtiele doorsnijding. Hierbij zal op de kruising de fietsroute 'tegen de oprijlaan' aan worden gelegd, zodat de oprijlaan in het beeld niet wordt onderbroken. Verder zal de bouwweg voor het BSV-plandeel de oprijlaan tijdelijk kruisen. Na de uitvoering worden de sporen daarvan hersteld.

Een watergang omsluit vrijwel de gehele begraafplaats. Door aan de zuidwestzijde van de begraafplaats een watergang toe te voegen wordt deze geheel omkaderd door water. De rustige groene kern van het gebied wordt zo ruimtelijk stevig gemarkeerd. De aangrenzende ontwikkelingen komen zo in een meer heldere verhouding te staan tot de structuur van de dorpsrand.

Het profiel van de Kerkedijk heeft aan beide zijden laanbeplanting of begeleidend beplanting en een bermsloot. De toegang naar het plangebied vanaf de Kerkedijk wordt gerealiseerd met een dunne doorsnijding van de rij laanbomen via een nieuwe brug die de bermsloot overspant inclusief de zachte oevers. Ten oosten van de oprijlaan naar de begraafplaats gaat de laan over in lossere beplanting. Deze kan op plekken aangevuld worden om de structurerende werking van de Kerkedijk hier te versterken.

Het Molenweidje wordt in de toekomst ontwikkeld als de 'ruggengraat' van Bergen oost. Toegankelijk vanuit het noorden verwijdt het zicht tot een plein bij de MFA 'De Beeck', vanwaar het als langzaam verkeersroute doorloopt naar de Kerkedijk.

De Oudtburghweg markeert de dorpsrand. Dicht bij de Kerkedijk staat aan de zijde van de Oudburgerpolder een windsingel die verderop overgaat in een bermsloot. Aan de zijde van het plangebied ligt tussen dichte singelbeplanting en de Oudtburghweg een smalle, vrij droge bermsloot die naar het noorden toe steeds breder wordt. De overgang van de hoge strandwal van Zanegeest naar de natte Oudburgerpolder wordt helder gemaakt door de bermsloot te dempen tot waar de begeleidend beplanting plaats maakt voor de sloten en openheid van de polder. De sloot wordt achter de singelbeplanting door gelegd en direct verbonden op de bermsloot van de Kerkelaan.

Groen en water, bestaand en nieuw

bestaande bomen en water

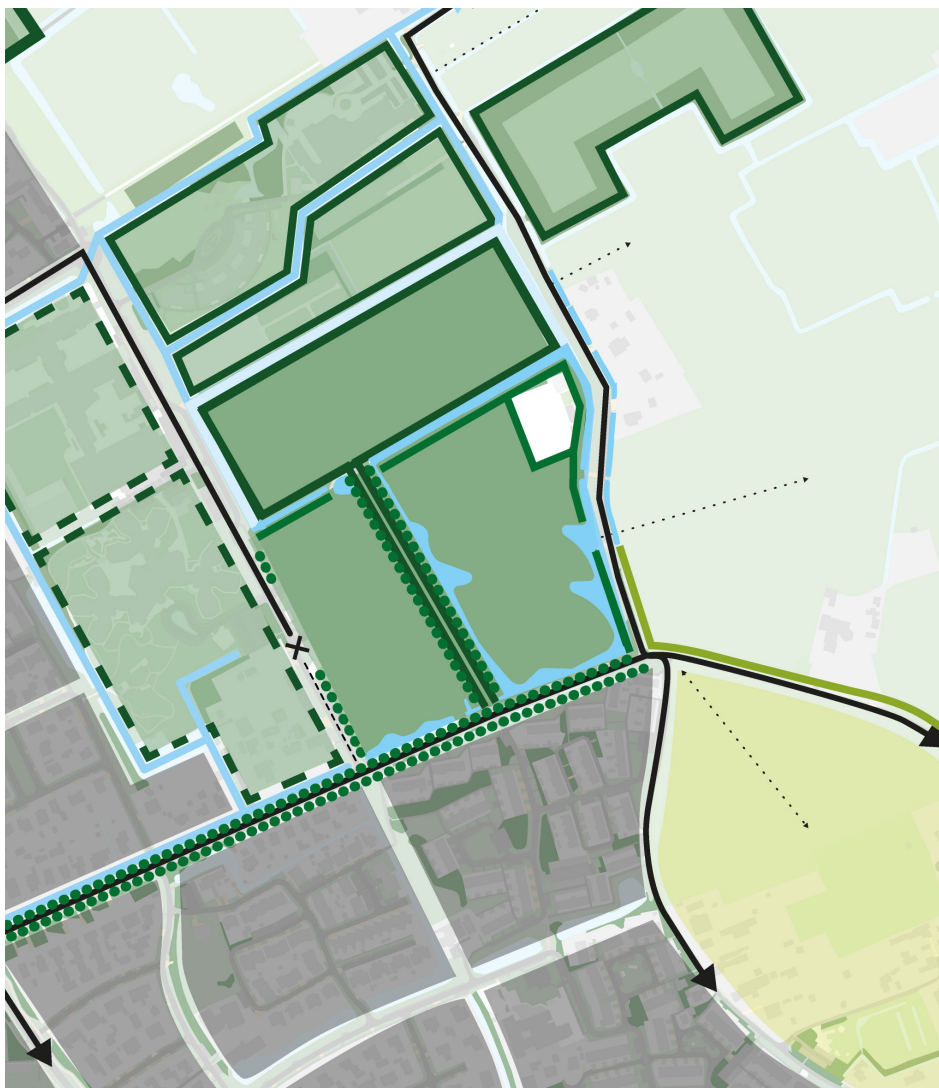
zone met selectief te verwijderen bomen (rood)
extra water (donkerblauw)

nieuwe bomen (donkergroene stippen)
nieuwe waterstructuur

UITGAAN VAN DE STRUCTUUR VAN GROENE KAMERS

De planontwikkeling vindt plaats binnen kamers met een heldere groen-blauwe omkadering.

De dorpsrand bestaat uit een stelsel van kamers, begrensd door groene randen met opgaande begeleidende beplanting en sloten.

Bestaande boomsingels en onderbeplanting worden zoveel als mogelijk behouden of aangevuld. Hierbinnen zijn kansen voor insecten en kleine zoogdieren. Naast een ruimtelijke functie zijn deze onder meer belangrijk voor de vlieglijnen van vleermuizen. Eventuele doorsnijdingen zijn beperkt en zo smal mogelijk en houden rekening met de bestaande bomen.

De begraafplaats met zijn oprijlaan en de Kerkedijk bepalen de groene randen van de kamers van 'De Beeck' en van het voormalige 'BSV-terrein'.

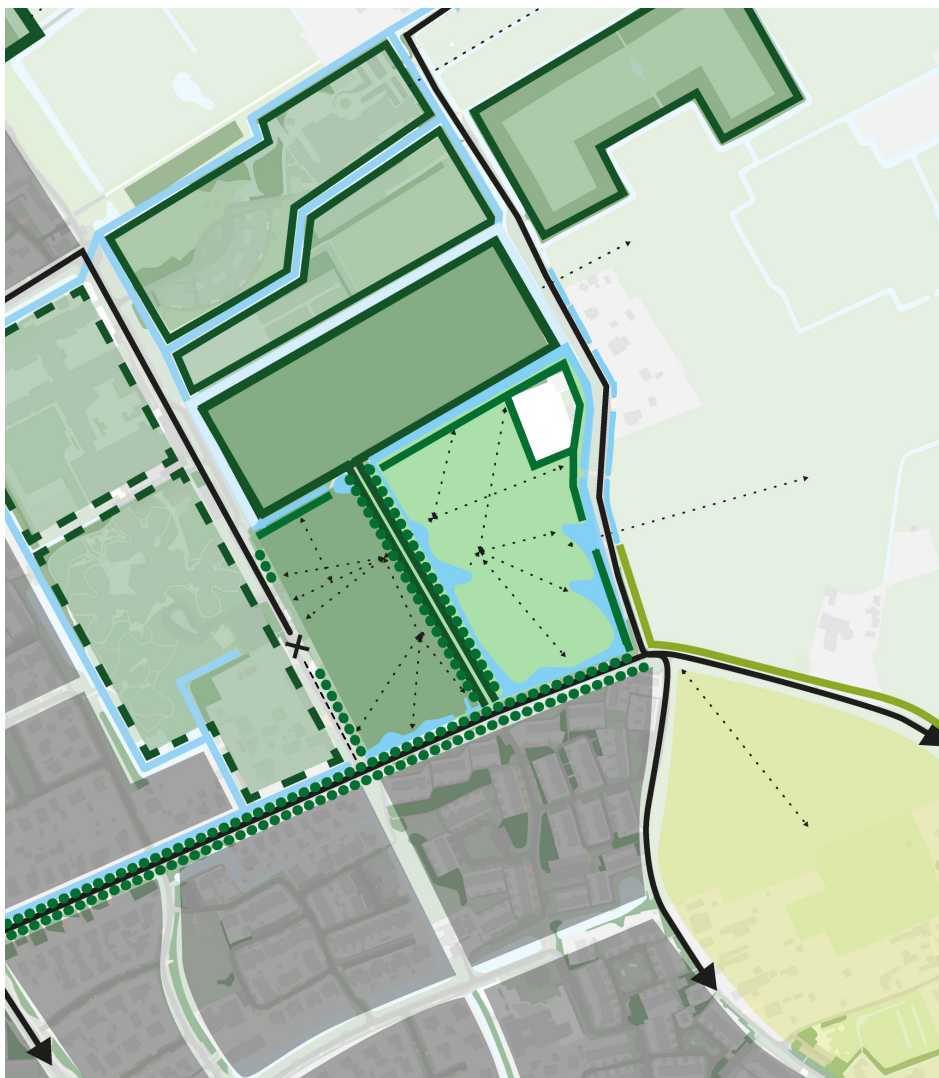
Onderzocht wordt of de platanen op het huidige en toekomstige parkeerterrein van MFA de Beeck behouden, dan wel verplant kunnen worden. Dit deel valt overigens buiten het plangebied van 'Parck de Beeck'. De belasting langs het Molenweidje wordt transparant gemaakt om zo de aanliggende openbare functies doorgang en overzicht te verschaffen.

De singelbeplanting aan de noordzijde van 'Parck de Beeck' en rondom de tennisbaan worden verstevigd en verdicht. De singelbeplanting aan de open polderzijde wordt vanaf de tennisbaan tot aan de overgang naar de hogere gronden van Zanegeest transparant gemaakt en biedt vanuit de kamer een venster op Oudburgerpolder. Aan de zuidzijde verdwijnt de singelbeplanting ten noorden van de bestaande sloot langs de Kerkedijk om ruimte te bieden aan de uit te graven bermsloot. Waar kan worden bomen behouden.

De huidige watergangen zijn onderdeel van de (oorspronkelijke) waterstructuur van de polder. De sloten en sloottaluds blijven aan de buitenranden van de kamers daarom recht en steil. De waterrand aan de binnenzijde van het plangebied kan grillig zijn, plas-dras, met een flauwe helling en vindt ruimtelijk en functioneel aansluiting bij de natuurlijke oever aan de bermsloot langs de Kerkedijk ten westen van de oprijlaan van de begraafplaats. Dit draagt bij aan de beleving en heeft een functie in de ecologische overgang van buitengebied naar het dorp. De natuurlijke oevers zijn van meerwaarde, want er zijn in de huidige situatie voornamelijk harde begrenzingen en steile oevers.

Het kruisen van water wordt beleefbaar gemaakt door het toepassen van bruggen in plaats van dammen met duikers.

CREËREN VAN EEN OPEN GROENE EN PARKACHTIGE SETTING

De twee kamers ter weerszijde van de oprijlaan van de begraafplaats krijgen een sterke samenhang door een groene en openbare sfeer, maar onderscheiden zich in uitwerking door de ontwikkelingen die er plaats vinden.

De plangebieden zijn door hun kamerstructuur duidelijk ingebed in de omgeving van Bergen oost. Hun sterke omzoming geeft een zekere vrijheid aan de inrichting van hun interieur. Een groen karakter bepaalt het beeld in beide kamers. In de eerst plaats zorgen de beplante randen voor de overheersende beleving van groen. Daarnaast worden zoveel als mogelijk de bestaande volwassen bomen binnen het terrein behouden en wordt er ingezet op een lommerrijke invulling met bomen, struiken, lage beplantingen en grasvelden.

Binnen de twee kamers aan weerszijden van de oprijlaan van de begraafplaats krijgt dit, voortvloeiend uit het programma verschillende accenten en dito aankleding. Een meer utilitaire pleinachtige ruimte rondom de MFA van 'de Beeck' en een parkachtige ruimte voor de woningbouw op het voormalige BSV-terrein; 'Plein de Beeck' en 'Parck de Beeck'.

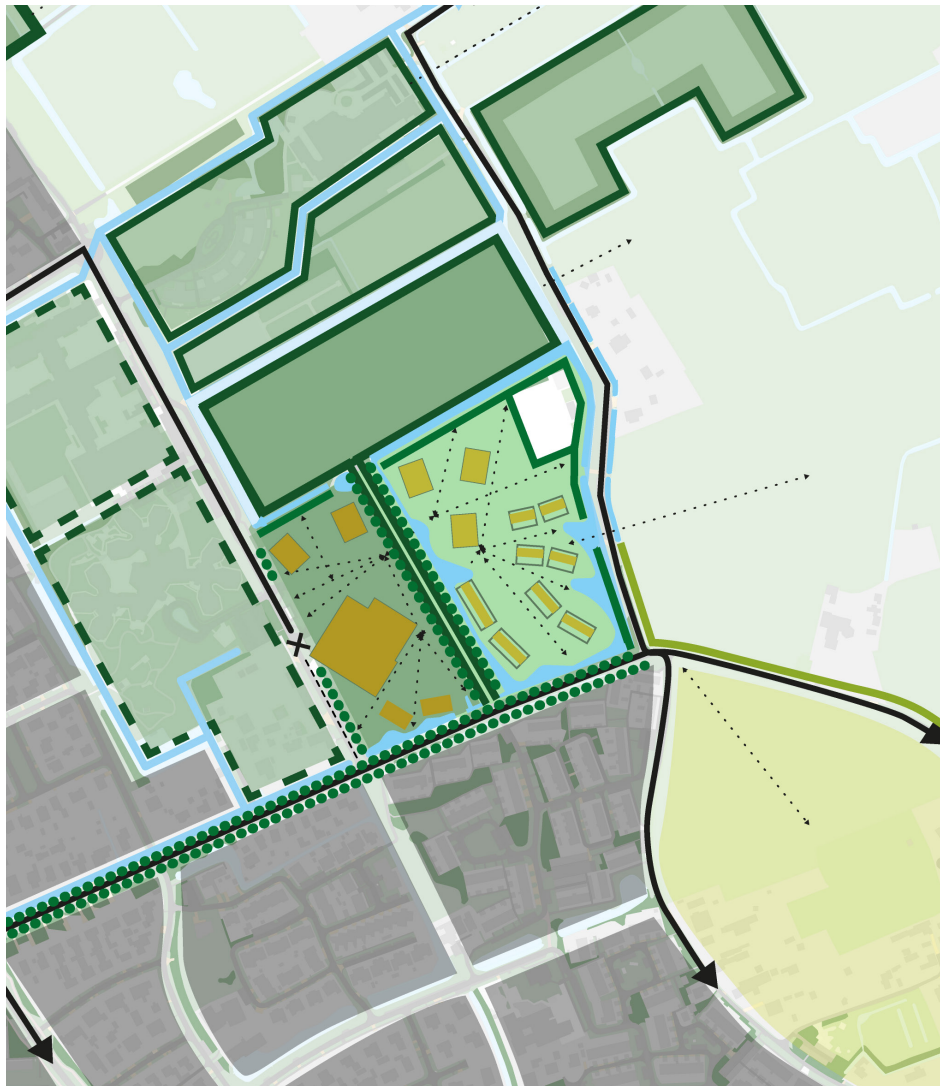
'Plein de Beeck' wordt buiten het strikte plangebied uitgewerkt vanuit de ontwikkeling van de MFA, het groenplan wordt hierop aangesloten.

'Parck de Beeck' krijgt een uitwerking ontleend aan stedelijke parken in de landschapsstijl. Daarin spelen de encenering van de route, sturing van het zicht, vernauwing en opening van het beeld een belangrijke rol in het ruimtelijke ontwerp. Elementen die daarbij worden ingezet zijn onder meer: slingerend water, zachte, natuurlijke oevers, glooiingen, open grasvelden, boomgroepen, losse bomen, bomen in de oever, dichte onderbeplanting, perken, objecten, en bruggen als markering entree. Een vloeiende ruimte verbindt 'Parck de Beeck'. In die ruimte is de kamer in zijn omvang en samenhang beleefbaar, met zichtrelaties naar de randen. Water slingert rondom het terrein. Bruggen vormen herkenbare entrees, wegen en paden slingeren, het zicht wordt langs de gebouwen geleid naar de aansluitende ruimtes, door de gevels op te vangen met bomen en beplanting. Op een aantal plekken wordt een visuele verbinding gemaakt met de naastliggende kamers en het open buitengebied.

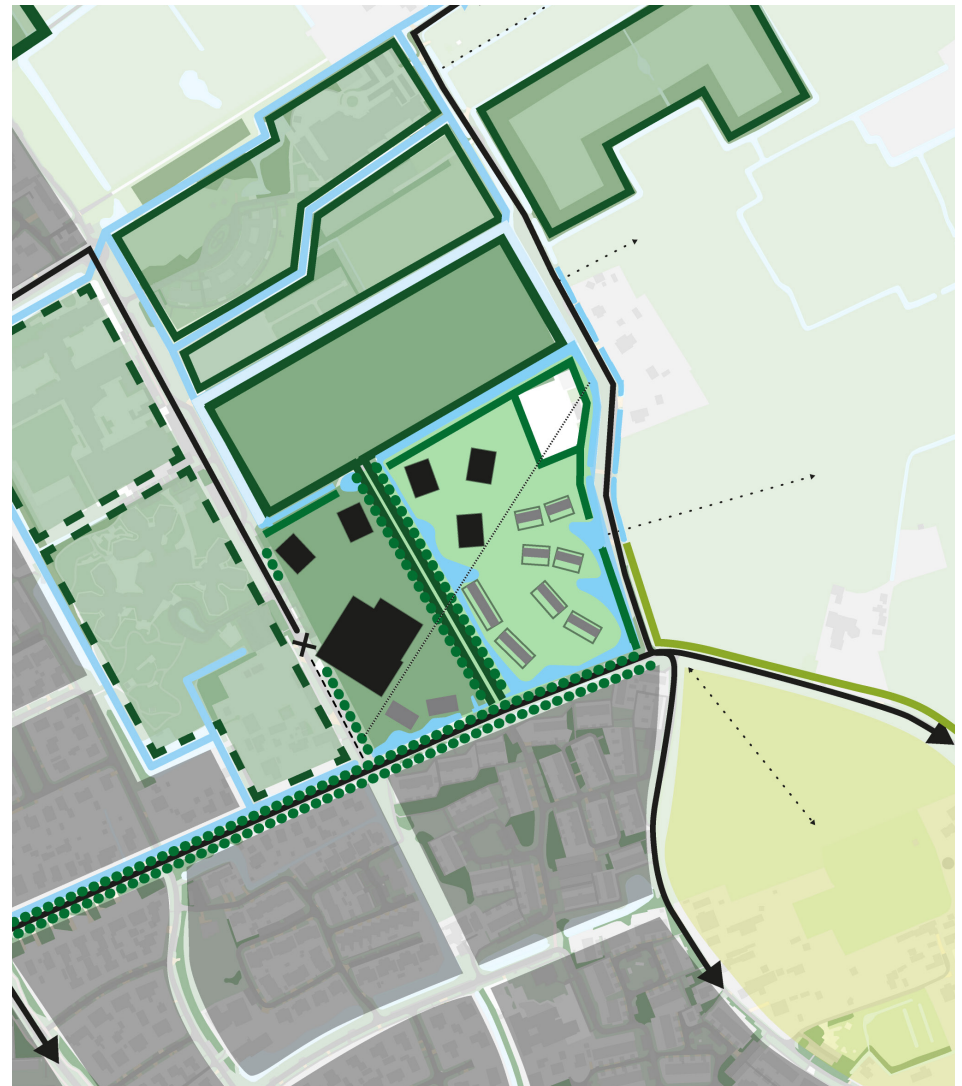
Beide kamers nodigen uit om te verblijven, te wandelen en te spelen. Er is ruimte voor de mens en de flora en fauna. Er wordt gebruik gemaakt van inheemse beplantingen en een gevarieerde samenstelling van grassen, kruiden, struweel en bomen. De keuze voor de beplanting wordt mede ingegeven door het verkrijgen van bloesem en het dragen van vrucht ten behoeve van de biodiversiteit. Dit trekt bijen aan, andere insecten, en ook kleine zoogdieren en vogels.

Uitkomende grond wordt zoveel als mogelijk op het terrein verwerkt, onder meer voor enig reliëf ten behoeve van het vertraagd afvoeren en infiltreren van regenwater, voor de aansluiting van de gebouwen op de omgeving en de inpassing van randen of het afschermen van parkeerplaatsen.

GEBOUWEN ZIJN 'TE GAST'

De gebouwen liggen als losse objecten in de groene- en parkachtige ruimte, ze vormen een herkenbare familie met ingetogen expressie met per kamer een eigen gezicht passend bij het programma en de omgeving.

De gebouwen langs de dorpsrand zijn laag en achter groen ingepast. Hogere gebouwen liggen meer achter op het terrein en dieper het dorp in, de hoge groene begraafplaats geeft hier dekking naar de omgeving en een visueel kader.

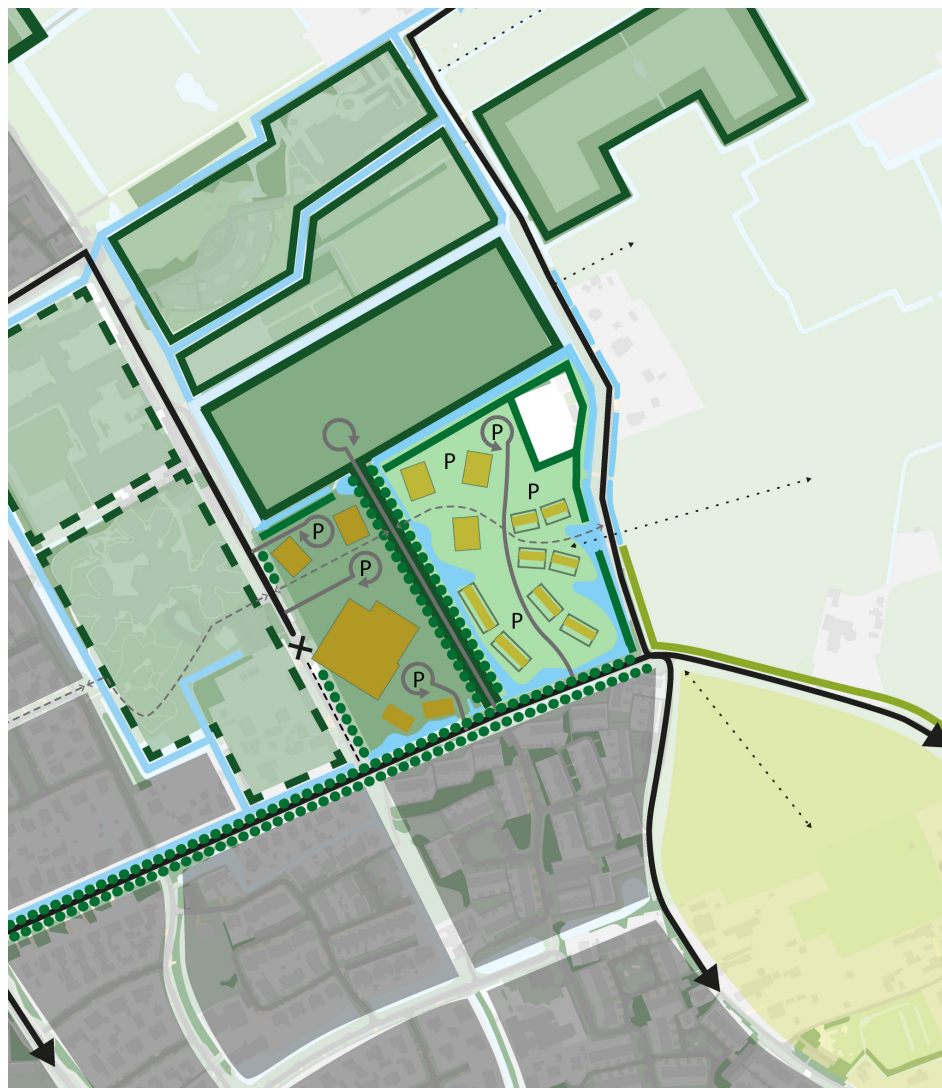
De bebouwing vormt een samenhangend beeld van losse objecten ingepast in respectievelijk de pleinachtige en parkachtige ruimten. De volumes zijn minimaal ruimtevormend door een vrije positionering en synergie tussen het parkgroen en het gebouw. De oriëntatie en richting van de gebouwen wisselt, waarbij de toepassing en de herhaling daarvan tot een rustige en samenhangende uitstraling leidt. Ook wordt beoogd om, door het herhalen van de vrije en autonome plaatsing van 'De Beeck', dit grote gebouw betere gronding in de omgeving te geven.

De 4-laagse appartementengebouwen staan dieper het dorp in, en worden visueel opgevangen door het opgaande groen op en rond de begraafplaats. Aan de dorpsrand staan de lagere grondgebonden woningen die gedekt door het omringende hoge groen subtiel gecamoufleerd worden. De groene uitstraling van de rand van Bergen oost blijft zo behouden.

Gebouwen houden ruimte tot de randen van de groene kamers, de ruimte loopt door, om de gebouwen heen. De oriëntatie van een gebouw reageert op de omgeving. Vanuit het gebouw is contact met de omgeving en de ruimte waarin het staat. Het kleurenpalet en details kennen per kamer eigen accenten ten behoeve van de samenhang tussen de omringende gebouwen.

De opzet is om zo veel mogelijk openbaar groen te realiseren. De woningen krijgen daarom geen tuinen maar een compacte, meegebouwde buitenruimte. Daarom staan de grondgebonden woningen iets getild in de omgeving, waarmee tevens de verhouding tussen openbaar-privé wordt gereguleerd. Vanuit huis en terras kan men uitkijken over het park, en omgekeerd wordt het zicht op de privéruimte beperkt. De begrenzing en overgang van gebouw en de parkachtige (openbare) ruimte is vloeiend en wordt met lage beplanting ingekleed.

DE ONTSLUITINGSSTRUCTUUR IS MINIMAAL RUIMTELIJKE STRUCTUREREND

De ontsluiting, de paden en het parkeren zijn eenvoudig en terughoudend in de ruimte gelegd en maken onderdeel uit van de parkbeleving.

Alle woningen in de beide groene kamers worden via een centrale 'oprit' ontsloten. De ontsluiting is een erftoegang en kent geen rondgang. Er zijn keerpunten voor bestemmingsverkeer zoals pakketdienst en afvalwagons om het gebied weer kunnen verlaten. Er is sprake van een door voetgangers, fietsers en gemotoriseerde voertuigen gedeeld netwerk, een 'shared space' waarin de auto te gast is.

Het ontsluitingsnetwerk in 'Parck de Beek' is onderdeel van de parkachtige ruimte met slingerende wegen en paden, en zo ingericht dat langzaam rijden de maat is en rustig rijgedrag gestimuleerd wordt. De breedte en samenstelling van de verharding stuurt op het gebruik en maakt op plekken het passeren van auto's mogelijk.

Het Molenweidjtje landt vanuit het noorden aan op een entreeplein voor de Beek. Het plein vormt een knip voor gemotoriseerd verkeer. De appartementencomplexen in 'Plein de Beek' hebben een eigen ontsluiting vanaf het Molenweidjtje naar de parkeerplaatsen en korte loopafstanden naar de entrees.

De auto's komen niet tot aan de voordeur, en worden geparkeerd op centrale parkeerplaatsen (parkeerplaatsen bij de woningen uitsluitend bij aangetoonde handicap). In 'Parck de Beek' ligt één parkeerplaats als 'portaal' bij de entree naar het gebied en één in de noordoosthoek in de hindercontour van de tennisbaan, waarbinnen niet mag worden gebouwd. In 'Plein de Beek' ligt de parkeerplaats tussen de appartementencomplexen, aansluitend op de parkeerplaats van de MFA. Parkeerplaatsen zijn mee-ontworpen in het ontsluitingsnetwerk en hebben een groene rand die onderdeel uitmaakt van de pleinachtige (de Beek) of parkachtige (BSV) ruimte.

Vanaf de parkeerplaatsen lopen openbare wandelpaden naar de woningen. Deze zijn wel berekend op nood- en hulpdiensten, taxi's en incidenteel laden en lossen aan huis voor bijvoorbeeld een verhuizing of boodschappen. Parkeren is hier onmogelijk gemaakt. De directe toegang naar de entrees van de woningen krijgen een meer private uitstraling.

De fietsroute tussen de binnenduinrand en het weidegebied is binnen het plangebied ruimtelijk onderdeel van het netwerk en sluit in uitstraling en positie aan op de vormgeving en materialisering van de verharding van een kamer. De kruisingen van de route met rijwegen moeten veilig zijn en passen bij de inrichting van de omgeving. In 'Parck de Beek' worden hiervoor de rijbanen opgesplitst in smalle stroken door centraal een laag groenelement met opgekronde boom te plaatsen.

Vanaf de Oudtburghweg is er een toegang naar de tennisvereniging die tevens dienst doet als noodtoegang voor hulpdiensten naar 'Parck de Beek'. Deze verbinding is afgesloten voor bewoners.

OVERZICHT STEDENBOUWKUNDIG PLAN

Viewpoint 1: overzicht

lokatie viewpoints stedenbouwkundig plan

Viewpoint 2: overzicht 'Plein de Beeck' vanuit het noordwesten

Viewpoint 3: Molenweidje richting laan begraafplaats

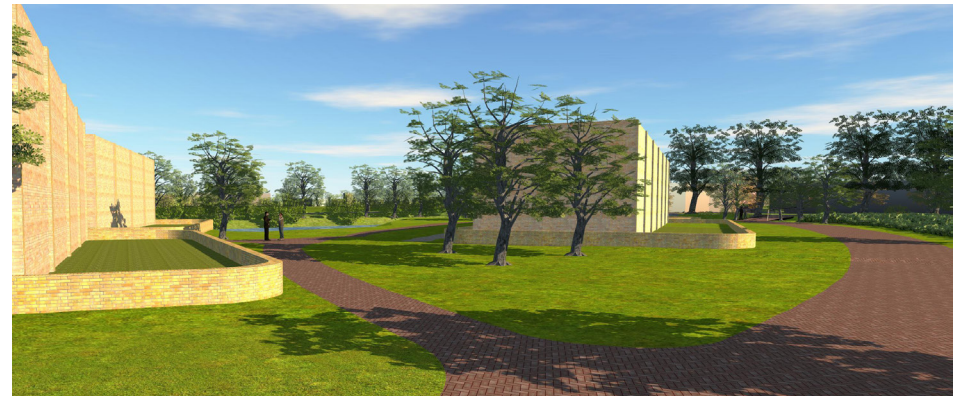
Viewpoint 4: overzicht appartementen 'Parck de Beeck' vanuit het noordwesten

Viewpoint 7: overzicht grondgebonden woningen vanuit het zuidoosten

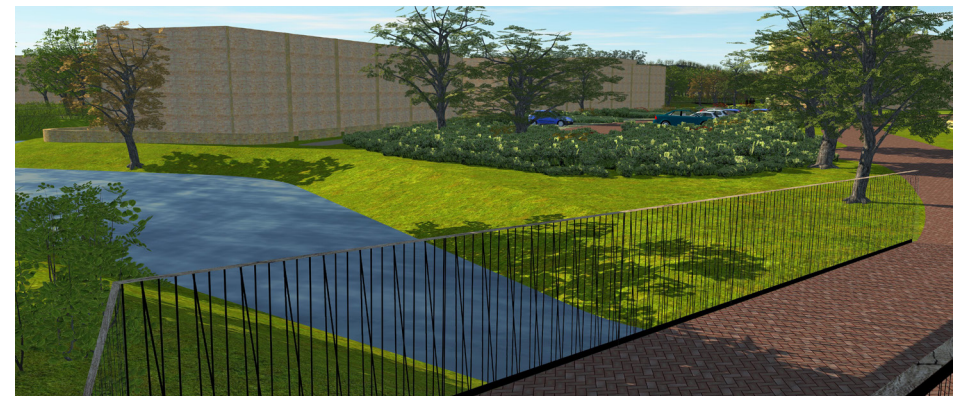
Viewpoint 5: doorzicht appartementen 'Parck de Beeck' richting het oosten

Viewpoint 8: doorzicht tussen grondgebonden woningen richting het zuidoosten

Viewpoint 6: doorzicht over brug richting de Oudburgpolder

Viewpoint 9: zicht op grondgebonden woningen en parkeerplaats vanaf entree Kerkedijk

BEELDKWALITEIT OPENBARE RUIMTE EN GROEN

De parkachtige ruimte overheerst het beeld binnen de groene kamer. Het terrein is gericht op het faciliteren van wandelen, spelen, verblijf en ontmoeting. In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten en richtlijnen voor de inrichting van de openbare ruimte en het toepassen van beplanting, water, verharding en straatmeubilair gegeven.

UITGANGSPUNTEN

Het bestaande groen wordt zo veel als mogelijk behouden en versterkt, zodat er vanaf het begin een volwassen beeld is. De compensatie van groen vindt plaats binnen het plangebied en eventueel in omliggende structuren zoals de laan van de Kerkedijk.

Nieuw groen bestaat voornamelijk uit losse bomen en boomgroepen in bloem- en kruidenrijk grasland. Bomen hebben onder meer een toegevoegde waarde door het opnemen van CO₂ uit de lucht en het voorkomen van hittestress door de schaduwwerking. Bij de positionering wordt gelet op de filtering van het licht om onnodige opwarming te voorkomen.

Struweel en hagen worden toegepast rond parkeerplaatsen zodat er rust is voor het oog en de groene ruimte doorloopt. Deze zijn ook van waarde voor de fauna in het plan. Lage (vaste)beplantingen worden voornamelijk rondom de gebouwen geplant.

De biodiversiteit wordt vergroot. Kansen zijn er onder meer voor insecten, mussen, vleermuizen en kleine marterachtigen. De keuze voor bomen, struiken en planten wordt gebaseerd op het vergroten van de biodiversiteit met gebiedseigen soorten. Ook is er een kans voor een ijsvogel-oever langs de rand van begraafplaats.

Grond en verschillende grondsamenstellingen van het terrein worden gebruikt voor de aanleg van hoogteverschillen die bijdragen aan een gevarieerde groeiomstandigheden. Het terrein wordt zo ingericht dat water (tijdelijk) geborgen en vastgehouden wordt om regenwateroverlast te voorkomen en de riolering te ontlasten en te minimaliseren. Het vasthouden van regenwater is ook bedoeld om water te infiltreren in de bodem als een appeltje voor de dorst in droge tijden.

De wegen, paden en het straatmeubilair zijn visueel ondergeschikt binnen de parkachtige ruimte en gericht op wandelen en fietsen. Wegen (auto, fietsers, wandelaars,) zijn smal, met voldoende ruimte voor voetgangers en fietsers om auto's te passeren (ca. 3.50 m), auto's kunnen elkaar op een aantal plekken passeren. Maatregelen om het parkeren naast de rijbaan te voorkomen worden mee-ontworpen in het wegprofiel.

zachte glooiende oevers

ontmoetingsplekken (bron: nieuws.top010.nl, Mix architectuur)

losse bomen in open, glooiend grasveld

brug als entree, ranke doorsnijding groenstructuur, oevers lopen door onder de brug (bron: www.meerdinkbruggen.nl)

losse bomen sturen zicht en route

bloem- en kruidenrijk grasland

BEPLANTING EN BIODIVERSITEIT

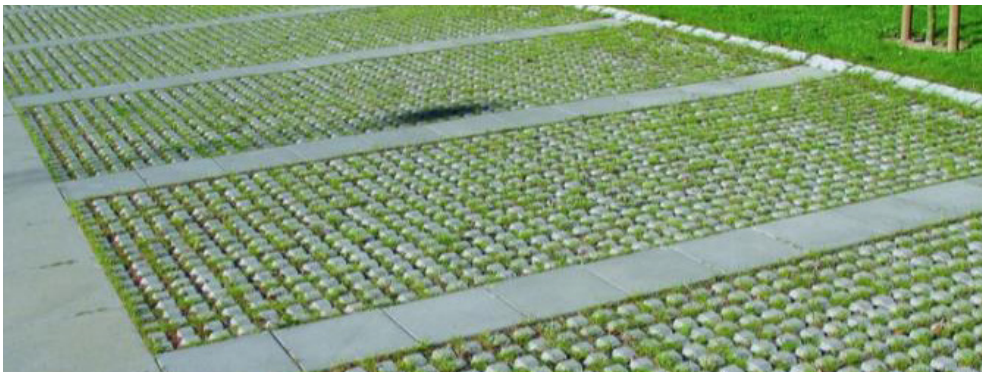
- Herkenbaar onderscheid tussen de groenstructuur van de begraafplaats met oprijlaan, en het groen in de beide kamers door;
 - groen in een losse structuur te plaatsen en
 - het beperkt of niet toepassen van berken, gecultiveerde soorten en groenblijvende beplanting. Deze blijven voorbehouden aan de oprit van de begraafplaats en de begraafplaats zelf.
- Doorsnijdingen van de groensingels zijn beperkt, subtiel en zo smal mogelijk.
- Stimuleren van biodiversiteit door te variëren in;
 - groeiomstandigheden (nat/droog-bodemsamenstelling),
 - typen beplanting (oevervegetatie, gras, ruigte, struiken, struweel, bomen van verschillende grootte),
 - soorten beplantingen en planten en bomen die bloeien en vrucht dragen om vogels en insecten aan te trekken, zoals krentebom, lijsterbes en hazelaar.
- Gebruik maken van inheemse soorten die goed gedijen op de bestaande ondergrond en de klimaatomstandigheden van de kust, zoals eik, esdoorn, es, wilg, kardinaalsmuts, etc.
- Toepassen van bloem- en kruidenrijk grasland dat insecten aantrekt;
 - meer intensief te gebruiken plekken: stevig en regelmatig te beheren grasland.
- Toevoegen van nestkasten en vleermuiskasten in bestaande bomen en creëren van schuilplekken voor vogels en zoogdieren en natuurlijke verblijfplaatsen voor insecten, zoals dode bomen en restmateriaal in struweel.

WATER

- Sloten;
 - natuurvriendelijke 'plas-dras' oevers (flauw of getrapt),
 - rechte 'polder' oevers aan de buitenzijde van het terrein,
 - zachte, glooiende oevers aan de binnenzijde van het terrein.
- Tijdelijke berging, vertraagde afvoer en wadi's;
 - ruimtelijk onderdeel van grasland in de parkachtige ruimte,
 - inpassen langs randen wegen, parkeerplaatsen en binnen reliëf van het terrein.
- Bruggen;
 - terughoudende en verzorgde uitstraling,
 - antracietkleurig en/of uitgevoerd in ongeverfd hout,
 - in uitstraling aansluitend bij het straatmeubilair,
 - volledige overspanning van de watergang en oever,
 - verticale spijlen.

natuurlijk spelen

waterdoorlatende verharding (bron: www.singes.info)

robuuste zitbank (bron: www.grijzen.nl)

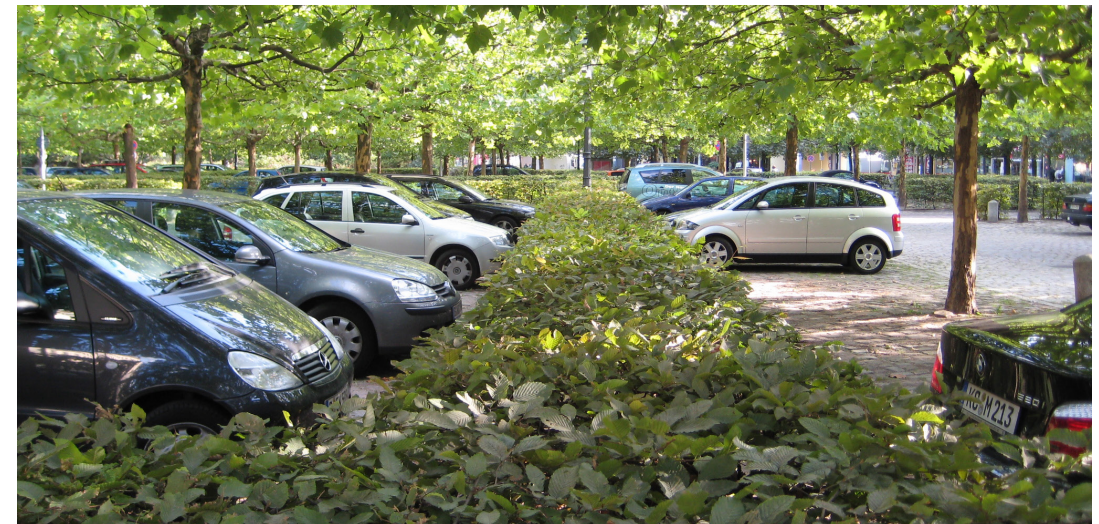
halfverharding

halfverharding

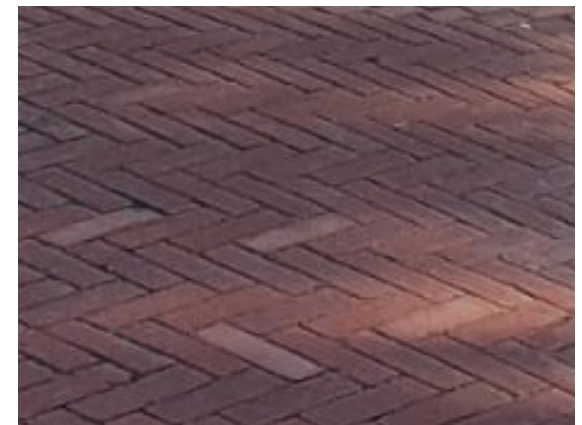
verlichting

parkeren binnen groen (bron: gemeenteraad.groningen.nl)

laadpaal (bron: www.elec2go.eu)

elementverharding

subtiele marking in elementverharding (bron: www.vandersanden.nl)

VERHARDING

- Een beperkt palet van kleuren en materialen; verharde oppervlakte minimaliseren.
- Samenhang tussen paden en wegen door kleurstelling en vloeiende aansluitingen
- Elementverharding;
 - natuurlijk materiaal bij voorkeur hergebruik of circulair,
 - gemêleerd donkerbruine-donkerrode straatbaksteen,
 - eventuele markeringen in donkere steen of afwijkend straatverband.
- Opsluitband;
 - natuurlijke afwatering op het groen moet mogelijk blijven,
 - in donkergrijs beton eventueel met kleurvaste toplaag van natuursteen (zwartkleurig)
- Parkeren;
 - hagen, struweel en of struiken rondom parkeerplaatsen, ca. 1.50m hoog zodat auto's uit het zicht zijn maar er wel overheen gekeken kan worden.
 - groene geleding binnen parkeerplaats met hagen en bomen,
 - zachte uitstraling door grastegels of halfverharding, zo mogelijk waterdoorlatende verharding.
 - passend bij kleurrange van de overige verharding,
 - markering bescheiden aangegeven.
- Paden;
 - elementverharding of halfverharding (circulair, zoals ecoDynamic).
 - in kleur aansluitend op de wegen.
 - overrijdbaar voor (calamiteiten)verkeer.
- Paden naar entrees appartementen en woningen;
 - passend bij de kleurtonen en sfeer van de architectuur,
 - overrijdbaar voor (calamiteiten)verkeer.

STRAATMEUBILAIR

- Terughoudend in hoeveelheden en uitstraling; de groene omgeving is dominant.
- Materiaal: robuust, antracietkleurig en/of uitgevoerd in ongeverfd hout.
- Banken;
 - robuust en van hout,
 - regelmatig verspreid als in een park (om de 100m).
- Speelvoorzieningen;
 - natuurlijk spelen: stapstenen, boomstammen etc,
 - natuurlijke materialen of biobased.
- Verlichting;
 - minimaliseren tot wat voor veiligheid en oriëntatie nodig is;
 - natuurvriendelijke energiebesparende LED-verlichting.
- hekwerken/plantsoenhekwerken en paaltjes;
 - toepassing beperken,
 - zorgvuldige afwerking op randen en aansluitingen.
- Laadpalen;
 - plaatsing binnen parkeerplaats,
 - zorgvuldige afwerking binnen de verharding en het groen.
- Afvalpunten;
 - centraal en ondergronds,
 - zorgvuldige afwerking binnen de verharding,
 - ingepast binnen een haag op het parkeerterrein.

ZONNEPANELEN IN DE OPENBARE RUIMTE

- Te onderzoeken waar mogelijk binnen de criteria van de parkachtige ruimte en de vrije plaatsing t.o.v. bebouwing en schaduwgevendende bomen:
 - boven grotere parkeerterreinen,
 - zorgvuldig ingepaste, overwegend houten constructie van de rekken,
 - ingesprongen binnen de groene rand,
 - constructie mogelijk met klimplanten laten begroeien zonder transparantie parkachtige ruimte te onderbreken.

constructie voor zonnepanelen boven parkeerplaats

BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR

In het stedenbouwkundige plan worden twee gebouwtypen toegepast: grondgebonden woningen en appartementengebouwen met respectievelijk 2 en 4 bouwlagen, alle met een plat dak. In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten en de richtlijnen voor de hoofdvorm, detaillering, materiaalgebruik en kleurgebruik voor de bouwwerken gegeven en vervolgens toegespitst naar de appartementencomplexen en de grondgebonden woningen en hun relatie tot de omgeving.

UITGANGSPUNTEN

Gebouwen zijn zorgvuldig in de ruimte gepast en zijn ‘te gast’ in de groene-parkachtige omgeving. De architectuur is daarom ingetogen, bescheiden, strak en tijdloos, met aandacht voor de volumevorming en een zorgvuldige detaillering. Juist een modernistische vormgeving zorgt ervoor dat een gezonde relatie ontstaat met het park eromheen zonder te duelleren om de aandacht.

Zonder dat de ontwerpen totaal gelijk hoeven te zijn, is het belangrijk dat er eenheid komt in architectonische kenmerken van de verschillende gebouwen. Zo zijn er verschillende uitgangspunten voor de woningen en de appartementen te bedenken die toch een verband houden. De uitstraling van de nieuwe bouwwerken zoekt ook een logische aansluiting bij de architectuur van de bestaande appartementencomplexen ten zuiden van de MFA, en bij die van de MFA zelf. Het geheel van bestaande en nieuwe gebouwen vormt een ‘familie’ met een herkenbare eenheid, maar met onderscheiden familieleden. De basis voor samenhang en eenheid wordt gevonden in de eenvoudige en helder gevormde blokken met een plat dak en overeenkomende verhoudingen.

De architectuur van alle appartementengebouwen (zowel de sociale- als de vrije sector) is gelijksoortig (één familie) voor het hele plangebied waarbij ‘Plein de Beeck’ en ‘Park de Beeck’ eigen accenten kunnen krijgen die aansluiten op de in de omgeving liggende gebouwen. De appartementengebouwen zijn rechthoekig, hebben een horizontale geleiding in de gevel om een optische reductie van de hoogte te genereren met een accentuering van de verdiepingen. Op de hoeken komen grotendeels inpandige balkons die een afgeronde vorm hebben waardoor de ruimte soepel om het gebouw vloeit. Dit versterkt het object-achtige karakter van de gebouwen.

De grondgebonden woningen zijn rijvorming, hebben geen tuin maar aan de entreekant een smalle strook voor een bankje of bloempotten, en aan de andere kant een meegebouwd terras. De rijen worden met een verticaal accent geleed, zodat de individuele woningen zichtbaar worden. Dit zorgt per bouwmuur voor geleiding in de gevel om een optische reductie van de lengte van de stroken te genereren. De woningen hebben een relatief compact volume en een plat dak en zijn, gelijkend qua vorm, massa en expressie maar op deze manier wel onderscheidbaar van elkaar. Schaduwwerking wordt in de gevel verkregen in de kozijndetailering, ondiepe nissen, metselwerkverbanden en de detaillering van hemelwaterafvoeren.

Detaillering is duidelijk ondergeschikt aan de hoofdvorm, als uitsnijdingen uit het blok. De uitvoering met natuurlijke materialen en kleuren draagt bij aan een beleving die rust uitstraalt en tegelijkertijd niet steriel is en de parkachtige omgeving versterkt.

Het kleurgebruik is gedekt en licht. Het hoofdmateriaal dat gebruikt wordt is baksteen voor de gevels. Er wordt een verloop toegepast in de kleur van het metselwerk. De kleurstelling zorgt er ook voor dat het gebouw minder warmte opneemt en uitstraalt naar de omgeving (albedo-effect). Het toegepaste materiaal is duurzaam, zoveel als mogelijk circulair en gaat uit van natuurlijke materialen. De gebouwen geven ook de mogelijkheid voor vogels en insecten om een broed- of schuilgelegenheid te vinden.

Hoewel niet noodzakelijk een aspect van beeldkwaliteit, wordt zo veel mogelijk circulair- en bioinclusief gebouwd.

voorbeeld metselwerkverband dakrand

kozijnen in de richting van de kleur van de gevel

verbijzondering metselwerkverband (bron: www.docplayer.nl)

accenten metselwerkverband

diepliggend entree

inpassing zonnepanelen binnen hoge dakrand (bron: www.docplayer.nl)

HOOFDVORM

- Eenvoudige hoofdvorm, 'blokvorming' met platte daken,
- alzijdige uitstraling,
- geleding binnen hoofdvorm met heldere samenhangende vlakken,
- lengte-breedte verhouding is herkenbaar ongelijk.

DETAILLERINGEN

- Entrees blijven binnen de gevellijn,
- balkons en loggia's blijven grotendeels binnen de gevellijn,
- dieptewerking tussen de glas- en de gevellijn is vanuit de strakke basisvorm een belangrijk expressiemiddel,
- toepassen van rijke metselwerkverbanden zoals (dubbel) halfsteens verband, (staand) tegelverband, blokverband of elke ander interessant verband,
- verbijzondering en accenten met metselwerkverbanden bij dakranden, entrees en als koppeling van raampartijen,
- zonnepanelen en installaties op het dak volgen de gevelrichting en zijn beperkt zichtbaar door een verhoogde dakrand,
- dakranden worden zorgvuldig beëindigd en uitgevoerd in de kleur van de toegepaste baksteen of het hout,
- afwatering ligt verholten of wordt juist als expliciet zichtbaar gemaakt als architectuurthema.

MATERIAALGEBRUIK EN KLEUREN

- Duurzaam, circulair waar mogelijk,
- natuurlijke materialen als baksteen (hoofdmateriaal) en hout, die mooi verouderen (vergrijzend), geen degenererende materialen,
- houtwerk is niet geschilderd, geen kunsthout toepassen,
- toepassen van een variatie of onderscheid tussen handvorm stenen en wasserstrich stenen,
- kleuren en materialen voor de 'familierelatie' en de rust in het beeld toepassen binnen een beperkt palet,
- de gevelkleuren zijn materiaaleigen en gemêleerd of gemengde partij, in een verloop van crème-witte, gele, beige, lichtbruine of lichtgrijze kleuren,
- op relevante plaatsen zoals bij de entree, zijn bescheiden kleuraccenten mogelijk,
- kozijnen zijn (licht)grijs of in kleur gelijk aan de gevel en worden uitgevoerd in hout, of eventueel in een slanke en geprofileerde uitvoering in kunststof of aluminium met haakse verbindingen,
- balustrades zijn transparant, donkergrijs of voegen zich naar de gevel,
- ingebouwde insectenhôtels (insectenstenen, of houten elementen) en broed- en schuilplaatsen voor musen (holle stenen of nestkasten) vormen details die meeontworpen zijn in de gevel.

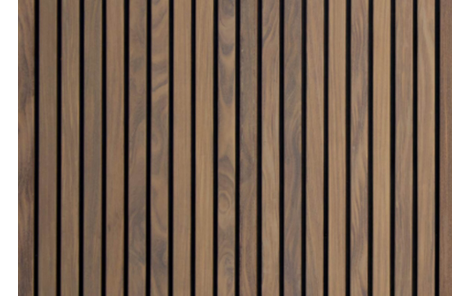
vlakke hemelwaterafvoer (bron: www.vanelp.nl)

neggen minimaal 15 centimeter

mee-ontworpen nestruimte (bron: www.locus.nl)

dunne houten latten (bron: www.ecofabriekje.wixsite.nl)

kleur schema

afgeronde hoeken (bron: pbs.twimg.com.nl)

afgeronde hoeken met balkons binnen de gevellijn

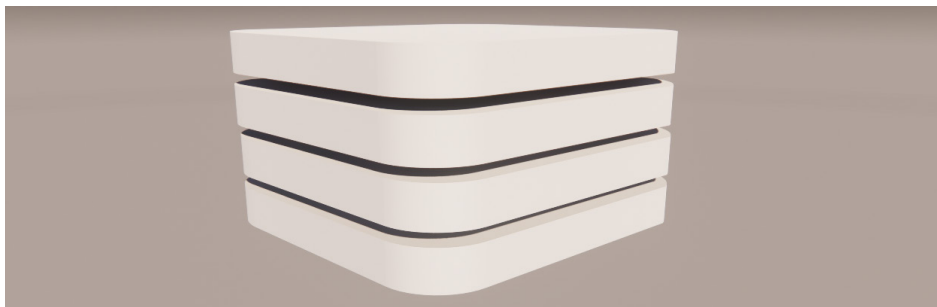
entree over twee lagen

entree over twee lagen (bron: www.dearchitect.nl)

APPARTEMENTENCOMPLEXEN

- Rechthoekig, plat dak, geen schuine gevels,
- alzijdig, gelijkend qua vorm, massa en expressie, maar niet noodzakelijk identiek en op deze manier wel van elkaar te onderscheiden,
- maximaal 4 lagen hoog met horizontale geleding voor een optische reductie van de hoogte,
- centrale ontsluiting op de korte zijde van de rechthoek, entrees zijn duidelijk vormgegeven, open en uitnodigend, de pui is terugspringend en vormgegeven over twee bouwlagen, gericht op parkeerplaatsen en bereikbaar voor calamiteitenverkeer,
- eventueel een secundaire entree voor bergingen,
- bij entrees is aandacht voor de inpassing van de verlichting,
- kozijnen krijgen een verdiepte negge van minimaal 15 cm of andersom en hebben een verticale, strakke, heldere vormgeving, ten behoeve van schaduwwerking in de gevel,
- het gebouw wordt voorzien van een plint, daarbij zal in een contrasterende steen gemetseld worden.

horizontale geleding

horizontale banden (bron: www.bedauxdebrouwer.nl)

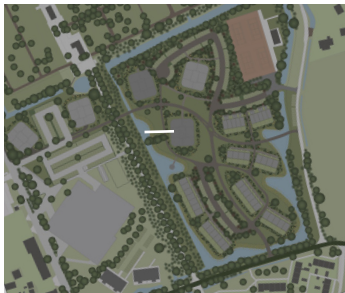
horizontale lijnen (bron: www.oosterhof-harlingen.nl)

horizontaliteit door afwisseling metselwerkverband (bron: www.absbouwteam.be)

balkons en loggia's grotendeels binnen de gevellijn

locatie profiel

appartementencomplex voet van het gebouw ingebed in groen, schaal 1:200

BALKONS EN BUITENRUIMTEN APPARTEMENTENCOMPLEXEN

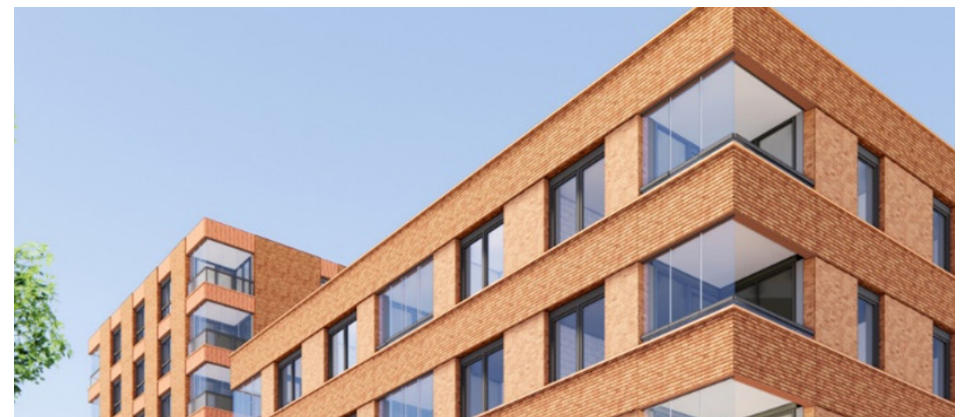
- Op de hoeken komen grotendeels inpandige balkons in een afgeronde vorm, balkons zijn onderdeel van de hoofdvorm en als onverbrekkelijk geheel met de gevel vormgegeven, uitgevoerd in hetzelfde gevelmateriaal,
- buitenruimtes halverwege de lange gevel krijgen het karakter van een loggia, eventueel met de gevellijn meebuigende halfuitstekende balkons,
- de begane grond heeft een transparante en open relatie met de omgeving, dit ondersteunt het beeld van losse objecten in een doorlopende parkachtige omgeving,
- de overgang van gebouw naar de parkachtige omgeving wordt gerealiseerd met een vloeiende groene zoom,
- tussen de appartementen en de groene zoom bevindt zich een smalle ruimte voor beheer en onderhoud en de bewoners van het aansluitende appartement.

inpandige balkons in afgeronde vorm (bron: www.groosman.com)

inpandige balkons onderdeel van de hoofdvorm

balkons onverbrekkelijk geheel met de gevel (bron: www.atelierpro.nl)

toepassing metselwerkverbanden
40

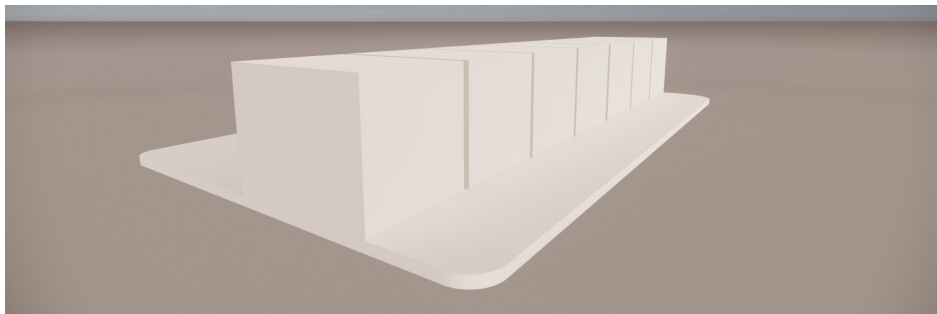
plasticiteit in de gevel (bron: www.levs.nl)

hemelwaterafvoer in de gevel

GRONDGEBONDEN RIJWONINGEN

- Rechthoekig, plat dak, geen schuine gevels,
- rijvormig, gelijkend qua vorm, massa en expressie, maar niet noodzakelijk identiek en op deze manier wel van elkaar te onderscheiden ; binnen een strook zijn de woningen in principe gelijk, mogelijk gespiegeld, en mogelijk met een verbijzondering van de kopgevels,
- maximaal 2 bouwlagen hoog, plasticiteit in de gevel en met een verticaal accent geleed, zodat de individuele woningen zichtbaar worden,
- bergingen bij de koopwoningen zijn geïntegreerd in het volume en de architectuur,
- de bergingen van sociale huurwoningen zijn gekoppeld aan het gebouw en onverbrekkelijk verbonden met de architectuur van het volume,
- hemelwaterafvoeren zijn opgenomen in de gevel,
- aan de zuid(west)zijde een terras en de andere zijde de entree,
- ontsluiting via centraal looppad en geïntegreerd in de architectuur, materiaal en kleur: zie hoofdstuk terreininrichting,
- tussen het looppad en de entree van de woning is een licht gemarkeerde tussenruimte of terras die bij het huis hoort, vormgegeven door het principe van een 'Delftsche stoep',
- entrees zijn duidelijk vormgegeven, een portaal in de overgang tussen binnen en buiten, geen gat in de muur,
- kozijnen krijgen een verdiepte negge van minimaal 15 cm en hebben een verticale, strakke, heldere vormgeving, ten behoeve van schaduwwerking in de gevel.

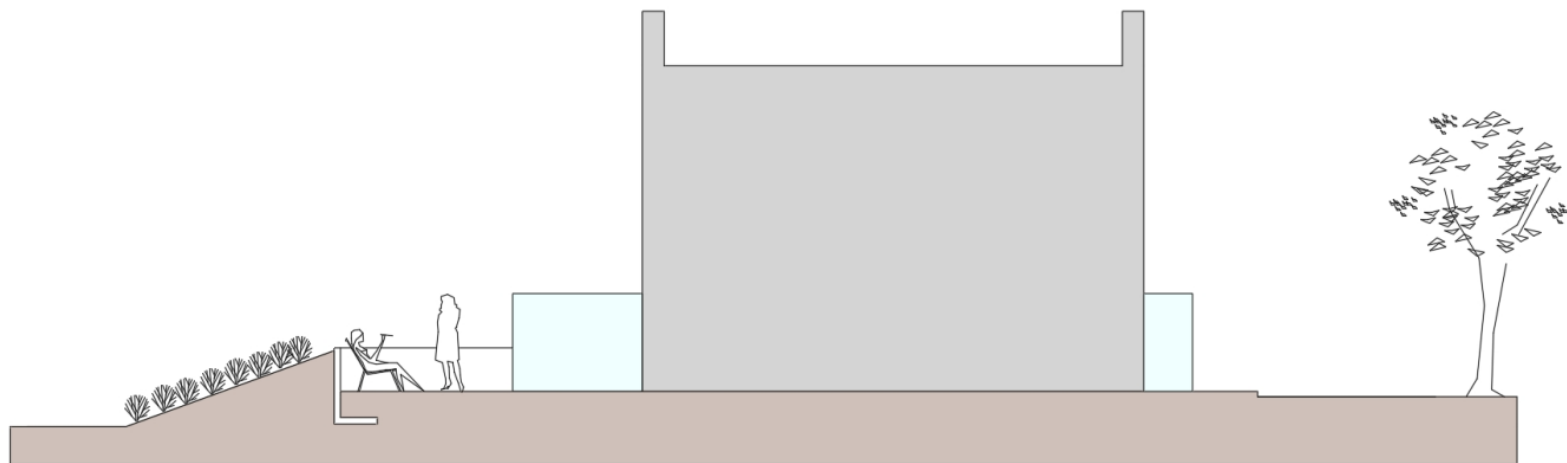
verticale geleding

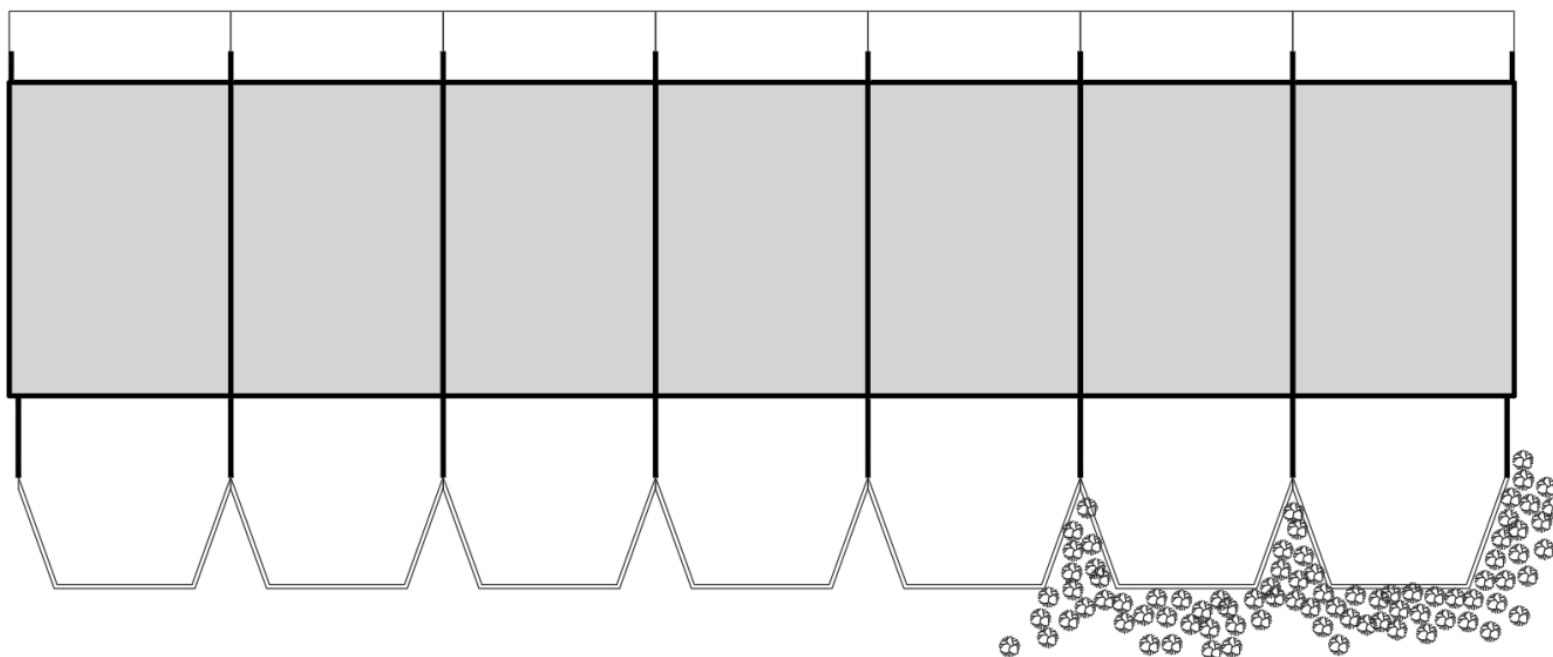
dieptewerking glas- en gevellijn (bron: www.moro.com)

verticale geleding op de bouwmuur

gewenst profiel om enerzijds openheid naar en van de woningen te realiseren en anderzijds privacy te waarborgen op het terras: een keerwand zorgt voor de afscheiding van openbaar en privégebied, een talud met groene struiken zorgt voor een parkachtig beeld

tegen de gevel een mee-ontworpen afscheiding van 1800 x 2400. Het afgeschuind terras met ertussen struiken voor de privacy

ERFAFSCHIEDING GRONDGEBOEDEN RIJWONINGEN

- Het terras is meegebouwd en mee-ontworpen aan de woonkamerzijde;
 - keerwand met begroeid talud voor afscheiding openbaar/privé,
 - talud met groene struiken zorgt voor een parkachtig beeld,
 - tegen de gevel een mee-ontworpen afscheiding van 1800 x 2400, schuttingen zijn uit den boze,
 - Het terras is afgeschuind met ertussen opgaande beplanting voor de privacy,
- woningen inclusief het terras, de Delftse stoep en het aansluitende pad staan licht verhoogd binnen de parkachtige ruimte (ca 0.60m),
- de overgang privé-openbaar ligt binnen een groene voet, een vloeiende informele groene overgang aan terraszijde en een geordende groen-verharde zones bij de entrees.

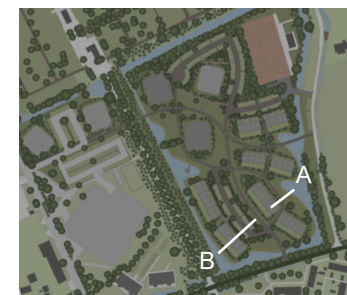
licht gemarkeerde buitenruimte bij entree woning

principe van een 'Delftse stoep'

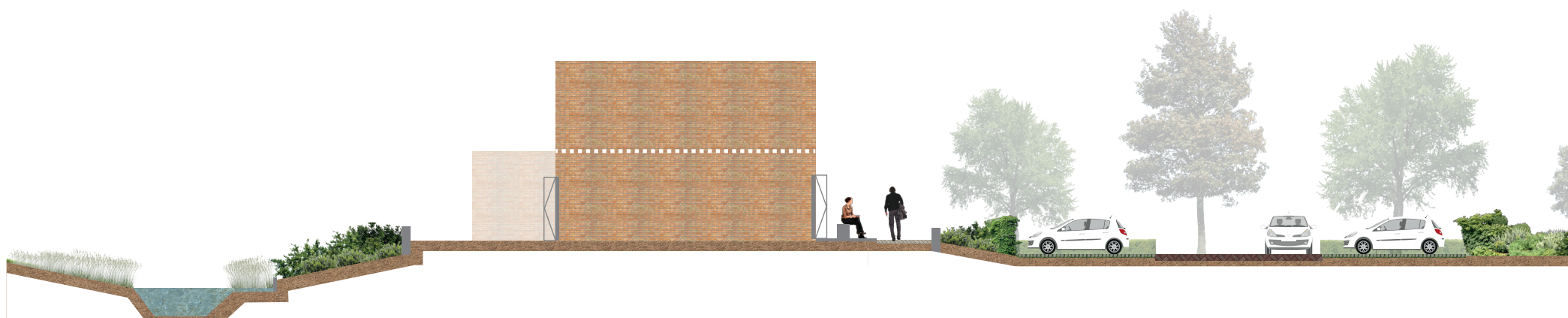
overgang openbaar-privé binnen groene voet (bron:www.hsb-volendam.nl)

locatie profielen

profiel A, grondgebonden rijwoningen in groene voet: vloeiend en informeel aan de terraszijde en geordend en met licht gemarkeerde buitenruimte bij entree, schaal 1:200

profiel B, grondgebonden rijwoningen in groene voet: vloeiend en informeel aan de terraszijde en geordend en met licht gemarkeerde buitenruimte bij entree, aansluitend op de parkeerplaats, schaal 1:200,

GROEN IN RELATIE TOT DE GRONDGEBONDEN WONINGEN

vloeiende informele groene overgang aan terraszijde

vloeiende informele groene overgang aan terraszijde (bron: www.indebuurt.nl, De Stam Foto: BPD)

geordende groen-verharde zones bij entrees (bron: www.ndebuurt.nl, bpd ontwikkeling)

geordende groen-verharde zones bij entrees (bron: www.levs.nl)

COLOFON

TITEL:	Beeldkwaliteitsplan Parck De Beeck
SUBTITEL:	Stedenbouwkundig- en beeldkwaliteitsplan
PROJECTNUMMER:	354950
DOCUMENTNUMMER:	SWNL0277341
REVISIE:	Definitief 04
DATUM:	8-juli-2021
AUTEUR(S):	Dit Stedenbouwkundig- en beeldkwaliteitsplan is opgesteld door de gemeente Bergen, MB architecten en Sweco: - Janwillem Snieder (werkorganisatie BUCH) - René van der Maten (MB-architecten) - Durk de Vries, Rowan Smit (Sweco)
E-MAIL ADRES:	Durk.deVries@sweco.nl
GECONTROLEERD DOOR:	Rob Niele (Sweco)
PARAAF GECONTROLEERD:	
GOEDGEKEURD DOOR:	Bavius de Vries (Sweco)
PARAAF GOEDGEKEURD:	
CONTACT:	SWECO NEDERLAND B.V. Robijnstraat 11 1812 RB Alkmaar Postbus 214 1800 AE Alkmaar +31 88 811 66 00 www.sweco.nl
DISCLAIMER BEELDMATERIAAL:	in dit document zijn referentiebeelden gebruikt. Deze zijn grotendeels op het internet gevonden. Als u denkt dat het gebruik van uw materiaal voorafgaand toestemming had moeten worden gevraagd, laat het ons weten.

